

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
AİLE BÜTÜNLÜĞÜNÜ OLUMSUZ ETKİLEYEN
OLAYLARI ARAŞTIRMA KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı
21 Ocak 2016 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- ARAŞTIRMA KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Komisyonun çalışma usul ve esaslarına ilişkin görüşmeler

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 2

21 Ocak 2016 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.48

BAŞKAN: Ayşe KEŞİR (Düzce)

BAŞKAN VEKİLİ: Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

SÖZCÜ: Ali ÖZKAYA (Afyonkarahisar)

KÂTİP: Emine YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa)

BAŞKAN – Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz. Biraz gecikmeli olarak başlıyoruz, on buçuk demiştik. Öncelikle hoş geldiniz diyorum.

İlk toplantımızda siz yoktunuz, sizinle tanışmamıştık.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Ben HDP milletvekili...

BAŞKAN – Biliyorum. Kendinizi tanıtmayı arzu ettiğim için söyledim. Hoş geldiniz.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Hoş bulduk.

II.- ARAŞTIRMA KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Komisyonun çalışma usul ve esaslarına ilişkin görüşmeler

BAŞKAN – Komisyonumuz “Aile Bütünlüğünü Olumsuz Etkileyen Olayları -kısaca böyle söyleyelim- Araştırma Komisyonu. Bu anlamda daha önce Başkanlık Divanı seçim toplantımızı yaptık, toplantıda olan üye arkadaşlarımızla birlikte. Bugün de resmî ilk toplantımızı gerçekleştiriyoruz.

Bir araştırma komisyonu, sınırlı, süreli bir çalışma takvimimiz var. Bu takvim çerçevesinde hem aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurları tartışacağız, dinleyeceğiz uzmanlarımızdan hem de ailenin çözüm üretme kapasitesini -asıl altını vurgulamak istediğim husus bu- nasıl artırabiliriz, bu anlamda ne tür verilere ulaşabiliyoruz. Bunları paylaşacağız, dinleyeceğiz uzmanlarımızdan ve inanıyorum ki hem yurt içinde hem yurt dışında yaşayan ailelere rehber teşkil edecek bir araştırma çalışması olsun ve çıkan rapor hem yasama faaliyetlerinde akabinde hükümet programlarında yer bulabilsin istiyorum.

Daha önce de ifade etmiştim, tekrar edeyim. Aile kurumu üzerine yapılan tartışmalar genellikle karı koca ilişkisini tanımlayarak başlar. Oysa her birimiz bir aileye doğuyoruz. Yani bizim doğumumuzdan itibaren başlıyor bir aileyle ilişkimiz. O anlamdaki o süreci çok önemseydiğimi ifade etmek istiyorum. Yani anne, baba, kardeş hukuku... Mesela hiç konuşmadığımız bir şeydir, kardeşler arası ilişki ve kardeş hukuku. “Aile” deyince biz sadece çok dar, çekirdek bir aile, karı koca ilişkisi ve çocukları anlıyoruz. Oysa, bizim doğumumuzla başlar bir aileyle olan ilişkimiz. O anlamda kapsamlı bir rapor olması yönünde istişarelerimiz oldu arkadaşlarımızla. Sadece karı koca ilişkisini değil, ailenin tüm fertlerini de etkileyen unsurları -yani çocuklar olabilir, yaşlılar olabilir, ailedeki engelli bireyler olabilir- detaylı bir şekilde ele almaya çalışacağız, bu toplantımızda.

Ben tekrar basın mensubu arkadaşlara katılımlarından dolayı teşekkür ediyorum.

Bugün ilk toplantımızın gündeminde çalışma gün ve saatleri kararlaştıracağız. Akabinde Komisyon üyelerimizin dinlenmesini istediği isimler ve uzmanlar konusundaki görüşlerini alacağız ve onları değerlendireceğiz ve yurt içinde yerinde inceleme yapacağımız kurum, kuruluşlar onları çalışacağız. Aynı zamanda da diğer kamu kuruluşlarından davet edeceğimiz uzmanlarla ilgili bir istişaremiz olacak bugün.

Evet, ben sözü burada nihayettendirip arkadaşlarıma söz vermek istiyorum.

Sayın Başkanım, sizden başlayalım.

Buyurun.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Saygıdeğer Başkanım, çok değerli Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla ve hürmetle selamlıyorum.

Öncelikle araştırma Komisyonumuz özel bir önem arz etmekte, çok ayrıcalıklı bir araştırma Komisyonu olacağını düşündüğümüz bir Komisyon. İnşallah, yapacağımız çalışmaların çok detaylı, geniş çalışmalar olacağını düşünüyorum. Çıkaracağımız raporların da öyle zannediyorum ki önümüzdeki süreçte, dönemde bakanlıklarımızın atacağı adımlarda, kurumlarımızın atacağı adımlarda çok önemli bir rehber teşkil edeceğini düşünüyorum. Şu anda Türkiye’imizde en büyük problemlerin, sosyal olayların içerisinde gördüğümüz ve en yakın çevremizdeki insanlarla beraber bu işin içerisinde bulunduğumuz için gerçekten çoğu kere üzülüyoruz. Bazen çocuklar adına en fazla üzülüğümüz alan; eşler, kadınlar adına üzülüğümüz bir alan; yine hakeza zor durumda kalan aile bireyleri, aile reisleri adına da üzülüğümüz bir alan.

Görüşeceğimiz çok büyük bir kitle var ve fikirlerini alacağımız var. Son yıllarda ben öyle düşünüyorum ki bu ailedeki bütünlüğün bozulmasıyla ilgili olarak herkes kafa yormaya başladı, çok ciddi araştırma yapanlar var. Özellikle bir hafta içerisinde bu Komisyonumuz kurulduktan sonra bizlerle irtibata geçmeye çalışan o kadar çok kişiyi gördük ki, demek ki artık “bıçak kemiğe dayandı” tabirini de kullanabiliriz bu noktada. Tez olarak, yüksek lisans olarak, doktora olarak bu çalışmalarda acaba ben ne yapabilirim düşüncesiyle de çaba sarf edenleri görüyoruz. Onların bilgilerini de alacağız, güzel bir çalışma olacağını düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 3

Ben çalışmalarımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Şimdi, gündemimize geçelim. Çalışma gün ve saatlerini konuşacağız öncelikle. Bunun için Komisyon uzmanlarımız bir taslak çalışma yaptı, onu bir değerlendirelim çünkü süremiz çok kısıtlı ve onların tecrübesi önemli.

YASAMA UZMANI MUSTAFA BİÇER – Efendim, genelde komisyonlarımız çarşamba, perşembe günleri çalışma yapıyor. 10.00 ila 14.00 saatleri arasında çalışma hususumuz gündemde, 14.00’te genelde Genel Kurul başlıyor. Bir de yerinde çalışma ziyaretlerimiz olacak. Onlar da cuma, cumartesiye getiriliyor genelde çalışma takviminden kaynaklı olarak. Günler daha sonra tespit edilir ancak genelde birinci ayın sonunda bir çalışma ziyareti olabilir, bir de ikinci ayın sonunda bir çalışma ziyareti olabilir –yani o günlere ila has değil bu- bu şekilde bir çalışma takvimiz gündemde olabilir Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Şimdi, şöyle, tabii, bu konuda biz sıfırdan başlamıyoruz. Bir başlangıç noktası ve gelinmiş bir mesafe var kurumların. Benim kişisel önerim -arkadaşlarla da bir istişare ettik bunu- öncelikle Aile Bakanlığı 2014 yılında yapılmış bir aile yapısı araştırması var, hem boşanmalarla ilgili bazı verilerin olduğu. Ben arzu ediyorum ki bundan sonraki ilk toplantımızda bu araştırmayı bir dinleyelim uzmanlardan. Nedir sahada durum ve güncel veriler bunlar. Akabinde çalışma programımızı işletelim. Yani öncelikle son edinilmiş bilgiler üzerinden bir zihinlerimizi tazeleyelim, bazı rakamları güncelleyelim. Orada benim de iyi hatırladığım bazı önemli boşanma rakamları var. İşte, yaşlıların aileleriyle, ileri yaşlardaki beklentileriyle ilgili bazı rakamlar var. Bunları hepimiz bir tazeleyelim, isterseniz öyle başlayalım, önümüzdeki hafta. Sayın Bakanla da görüştük bu konuyu. Bu konuda uzman desteğimizi de alacağız inşallah kurumdan.

Buyurun Bayram Bey.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Başkanım, tabii, çalışmalarımıza önce kurumlarımızı, bakanlıklarımızı dinleyerek başladığımız takdirde daha sonra özellikle farklı açıdan bu olaylara yaklaşan uzmanlarımızın, ihtisas sahibi kişilerin, derneklerin, vakıfların, önerecekleri önerilerle şimdiye kadar uygulamalardaki konuları önceden dinlediğimizden dolayı nerede eksiklik, nerede yapılmayanlar olduğunu çok net görebiliriz. Onun için bence kurumları önce dinlemekte çok çok fayda var. Onların sunumlarını alıp, raporları alıp burada Adalet Bakanlığındaki boşanmalarla ilgili istatistiklerin alınması, Adalet Bakanlığındaki mağduriyetler, aile mahkemesi psikologlarını, Sağlık Bakanlığıyla ilgili temasımız var, halk sağlığıyla ilgili, acaba ellerinde bir istatistiki bilgiler var mı? Aile hekimliğinde böyle ellerinde bir formla bu tutuluyor mu tutulmuyor mu? Bunun İçişleri Bakanlığındaki süreç, Diyanet İşleri Başkanlığı... Bunları gözden geçirdikten sonra, dinledikten sonra bence uzmanların söyleyecekleri daha da önem arz eder diye düşünüyorum yani.

BAŞKAN – Buyurun.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; bu, ikinci toplantımız. Tekrar, hayırlı uğurlu olsun Komisyonumuz. İnşallah, iyi çalışmalara, başarılı çalışmalara imza atmak hep birlikte nasip olur.

Bizim de özellikle bu Komisyonun kurulmasıyla ilgili Medis gündemimizde, Genel Kurulumuzda tartıştığımız önerge üzerine aldığımız sözlerde hep ifade ettik. Bu Komisyonun üzerindeki sorumluluk ağır. Sadece boşanmalar değil. Bu konudaki çekincelerimizi ve kaygılarımızı hep ilettik. Nitekim, haklı olduğumuzu da birkaç gün önce, maalesef, Antalya’da yaşanan kötü bir olay gösterdi. Kendisini aldatan eşinden boşanmak isteyen gencecik bir kadın 3 yaşındaki çocuğunun gözü önünde eşi tarafından maalesef öldürüldü. Yani, bizim konumuz çok yönlü bir konu. Bireyleri, aile içerisindeki tüm bireyleri, kadını, erkeği, çocuğu, anne baba, kardeş, çok yönlü ele almamız gerekiyor. Boşanmalarla birlikte birçok sıkıntılar gündeme geliyor. Kadına şiddetin, aile içi şiddetin, çocuğa şiddetin, anne babaya şiddetin, bu yönleriyle de ele alınmasının uzmanların ya da kurumlarımızın bu yönüyle de dinlenmesinin çok önemli olduğunu düşünürüz.

Ayrıca, bizim partimiz adına, grubumuz adına da bir önerimiz var. Özellikle, dinlenmesi gereken aktivistler, daha önce kurulmuş komisyonlarda görev yapmış uzmanlar, hukukçular, sosyologlar... Bu konuda şöyle bir liste çıkardık, bunu da sizlerin, Komisyonumuzun takdirlerine sunuyoruz. Bunun da dikkate alınmasını Komisyonumuz tarafından istiyoruz. Bu şekilde size arz edeyim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Var mı çalışmanız?

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Evet.

BAŞKAN – Tamam.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Biz de bu arkadaşlarımızın, uzmanlarımızın Komisyonumuzca, bizlerce ve diğer uzmanlarca dinlenmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurunuz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Öncelikle Komisyonumuz hayırlı uğurlu olsun. Umarım boşanma olaylarını gerçekten önleyebiliriz. Ama, bence burada boşanma olayına bakarken boşandıktan sonra kadınların yaşadığı sıkıntılar, özellikle maddi sıkıntılar çünkü uygulamada ne yazık ki nafaka ve tazminatları tahsil etmekte kadınlarımız çok zorlanıyor, bunu göz ardı edemeyiz.

Ben on iki yıl avukatlık yaptım ve birçok boşanma davasına baktım. Kadınlar öyle kolay kolay boşanmıyor, inanın en son çare olarak size gelip boşanmaya müracaat ediyor. Gerçekten evliliğe katlanamayacak durumdaysa veya eşi tarafından dışarıya atılıyorsa o zaman boşanmak zorunda kalıyor. Birçoğu hatta eşinin kendisini aldatmasına, bir başka kadınla aynı evde yaşamaya dahi katlanmaya

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 4

razi oluyor. Çünkü boşandıktan sonra ekonomik olarak zorluk çekeceğini, toplumsal baskılarla karşılaşacağını biliyor, bunun için katlanmaya çalışıyor, en son seçenek olarak boşanmayı görüyor. Boşandıktan sonra da gerçekten çok büyük zorluklarla karşılaşılıyor, yani maddi zorluklar başta, manevi zorluklar. Bence bunların da incelenmesi gerekiyor çünkü bu da çok önemli kadın açısından. Artı, özellikle şiddet ülkemizde son yıllarda bir hayli artmakta. Biraz önce Fatma Vekilimizin söylediği gibi, en son Antalya'da yaşanan olay, eşi tarafından boşanma davası açıldığı için tebligatı alan eş ne yazık ki 3 yaşındaki çocuğunun gözleri önünde anneyi öldürmüş. Yine, bir başka olay, kezzap dökerek eşini ağır şekilde yaralamış, sırf boşanma istediği için. Bunun bir sürü örneği var ve her gün ne yazık ki biz bunu yaşıyoruz. Şiddete maruz kalan kadın, özellikle ekonomik güvencesi olmayan kadın sığınmaevine müracaat ediyor. Sığınmaevlerinde bence bize ışık tutabilecek birçok öykü var, birçok hayat var. Bence mutlaka bölgelerdeki, herkes kendi seçim bölgesindeki sığınmaevini ziyaret edebilir. Ben mesela kendi seçim bölgemde bunu yaptım ve birçok doneye de ulaştım.

BAŞKAN – Bunlar tabii milletvekili olarak bizim çalışma alanımız ama biz Komisyon olarak üyelerle birlikte de bu tür ziyaretleri yapmamız gerekiyor ayrıca, yani Komisyon tutanaklarına geçmesi açısından.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Kesinlikle, çünkü orada boşanmak isteyen kadınlar baroların adli yardımına yönlendiriliyor o vesileyle çünkü ekonomik güçleri yok yani avukat tutacak, hukuki yardım alacak. Ancak adli yardım vasıtasıyla o hukuki yardımı alabiliyorlar, bence bu önemli. Yani, sığınma evlerinde kalan kadınlar ve boşandıktan sonra özellikle uygulamada tahsil edilemeyen nafakalar, maddi manevi tazminatlar yüzünden ekonomik açıdan zora düşen kadınlar, toplumsal baskı gören kadınlar yani bence bunları da araştırmak gerekiyor. Çünkü boşanma, evet, ülkemizde fazla gibi gözüküyor ama bu, gerçekten, yaşadığım deneyimlerden şunu söyleyebilirim, bizim kadınlarımız en son seçenek olarak boşanmaya müracaat ediyor. Birçok kadın birçok şeye katlanıyor bahsettiğim gerekçelerle, onun için bence kesinlikle boşandıktan sonraki durumu yani özellikle o nafaka tazminat konularındaki tahsilat zorluklarının da göz önüne alınması gerekiyor.

BAŞKAN – Mutlaka, ben zaten ilk toplantıda ifade etmiştim.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Çünkü, aile hukukunda esas, aslında çocuğun menfaati, e çocuklar da genel olarak anne yanında kaldığı için, annenin maddi zorluk çekmesi çocuğun da veya çocukların da aynı sıkıntılara katlanmasına yol açıyor, bunun için bence bunu da mutlaka göz önünde bulundurmamız gerekiyor.

BAŞKAN – Şimdi, hem boşanma konusu hem de aile bütünlüğünün korunması konusu tek bir parametreyle ele alabileceğimiz konular değil, birden fazla parametresi var. Bu söylediğiniz önemli kalemlerden biri, yani kadının boşanma süreci ve boşanma süreci sonrası durumu. Bununla beraber, çocukların tabii durumu, işte diğer konular, çatışmaların boşanmaların yarattığı diğer handikaplar, bunların hepsini ümit ediyorum bu Komisyonunda ele alma fırsatımız olacaktır.

Teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

Buyurun Sayın Vekilim.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Öncelikle teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben aile danışmanlığı uzmanlığını almış, aynı zamanda evlilik ve çift terapileri yapmış biri olarak, bir psikolojik danışman olarak konuya yaklaşmak istiyorum.

Şimdi, öncelikle bir boşanma süreçlerini ele alırsak istatistiklere baktığımızda ilk bir yılın daima riskli olduğunu ve en çok boşanmaların da ilk bir yıl içerisinde gerçekleştiğini görüyoruz. Bu, çiftlerin ilk bir yıldaki uyum sürecinde yaşadıkları zorlukları bize gösteriyor. Tabii ki daha ileriki süreçte, sayın vekilimizin de belirttiği gibi, daha ağır sorunlarla karşılaşan kadınların boşanmaya yöneldiğini, boşanmayı çözüm olarak görerek bu talepte bulduklarını görüyoruz ama bu maalesef toplumumuzda aile içi şiddete de sebep olabilecek noktalara geliyor.

Her şeyden önce ailenin psikolojik ve sosyolojik dinamiklerini ele alarak bence çalışmamız gerekiyor çünkü sadece sorun aile içerisinde yaşanan anlaşmazlıklardan kaynaklanmıyor, bunun sosyolojik temelleri var, ekonomik temelleri var. Bunların bir ele alınması gerektiğini düşünüyorum.

Yine, ailenin gelişim evreleri var, biz aileyi gelişim evrelerine ayırırız aynı çocuklukta olduğu gibi. Mesela, çocuklukta da ilk bir yaş, oral dönem, anal dönem gelir, ödipal dönemden sonra fallik dönem gelir. Her gelişim döneminin bir görevi vardır, diğer döneme hazırlar çocukları. Aynı şey evlilikler için de söz konusudur. İlk başta bir evlilik öncesi dönem vardır, kişinin evliliğe hazır olması gerekir, arkadan yeni evli çift vardır, küçük çocuklu aile vardır, arkasından ergen çocuklu aile dönemi gelir, çocukların evden ayrıldığı döneme gelinir. Bütün bu süreçler içerisinde yaşanabilecek çok farklı sorunlar vardır, her dönemin kendine özgü sorunları vardır. Bu nedenle de aileyi geliştirmekte olan, sadece çiftlerin etkileşimiyle yürüyen değil, çiftle birlikte çocukların varlığı, yine kök ailelerden gelen aile yakınlarının varlığını da düşünerek bir sistem olarak ele almamız gerekiyor.

Burada bence geçmiş dönemlerle bugünü karşılaştığımızda tabii ki boşanmaların artmasında birçok etken var ama ben sosyal destek ağlarının zayıflamasını da buna etken görüyorum. Bir elli yıl öncesi sosyal destek ağlarına şu anda sahip değiliz, ilişkiler daha zayıfladı, daha bireyselleşti. Sosyal destek ağlarının zayıflaması belki de günümüzün çağdaşlaşmayla getirdiği bir sorun, belki de değiştiremeyeceğimiz... Eskiye dönmek aslında çok da doğru olmayabilir, eski kültürel özelliklerimizi korumakla birlikte ileriye doğru da ilerlememiz gerekiyor. Bu noktada, sosyal destek ağlarımızı kaybettiğimizde yerine profesyonel yardımın geçmesi gerekiyor. O nedenle de profesyonel ağın kurulması çok önem arz etmekte, bu konuyu da belirtmek istiyorum.

Profesyonel yardım sürecinde hukuksal danışmanlık ve arabuluculuk hizmetleri de geliyor. Yalnız arabuluculuk hizmetlerinin çok dikkatli yapılması, profesyonel kişiler tarafından yapılması gerekiyor. Burada barıştırmamanın çözüm olmadığını, maalesef

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa : 5

yaşadığımız birçok acı olaylarla gördük, örnekleidik. Gerçek anlamda profesyonel destek sunabilecek örgütlerin, bireylerin çalışma elemanlarının oluşturulması ve bu kişilerin yardım için hazır bulunması gerekiyor.

Bu konuyla ilgili olarak benim de Komisyonumuza tavsiye edeceğim hocalarımız ve derneklerimiz var, STK grupları var.

BAŞKAN – Tamam Sayın Vekilim, alalım onu.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Ben şu anda sadece isim olarak verip dosyayı size sunmak istiyorum.

BAŞKAN – Memnun oluruz.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Aile terapilerinde, evlilik terapilerinde, cinsel terapilerde, kognitif ve davranışçı terapilerde uzmanlaşmış bir hocamız var, Profesör Doktor Mehmet Zihni Sungur. Hocamızla da görüştüm ben, kendisinin bize bu konuda uzman desteği verebileceğine inanıyorum, bu alanda en iyi hocalarımızdan biridir.

BAŞKAN – Ankara'dan mı, İstanbul'dan mı?

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Marmara Üniversitesindedir kendisi ama gelir.

Yine, Profesör Doktor Selahiddin Öğülmüş, aile sosyolojisi üzerine çalışır, kendisi Ankara Üniversitesindedir. Yine, Profesör Doktor Yaşar Özbay var, yine aile sosyolojisi üzerine çalışıyor, bunlar PDR kökenlidir. Kendilerinin bize çok yardımı olacağını düşünüyorum, bize yardımcı olacaklardır.

Yine, bunların yanı sıra Genç Akademisyenler Derneği. Genç Akademisyenler Derneği sosyoloji, psikoloji üzerine uzmanlıklarını devam ettiren arkadaşlarımızdır. Özellikle aile sosyolojisi, psikolojik danışmanlık, yine engelli çocukların aileleri ve üstün yetenekli çocukların aileleriyle çalışan arkadaşlarımız var. Türk PDR, Türk Psikologlar Derneği ve Türk SAĞLIK-SEN'in bize yardımcı olabileceğini düşünüyorum, Komisyonumuzun takdirine, sizin takdirinize bırakıyorum.

Ben hocalarımızın özgeçmişleriyle ilgili bir dosya hazırladım, size ileteceğim.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederim, çok seviniyim, çok faydalanacağımıza inanıyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Vekilim.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Merhaba herkese.

Ben ilk defa katılıyorum, daha önceki oturumda katılamadım maalesef bölgede yaşanan sıkıntılardan kaynaklı.

Bir arkadaşımız daha var bizim gruptan, Aycan İrmiz. Aycan arkadaşımız da şuan Silopi'de, sokağa çıkma yasaklarından kaynaklı kendisi de katılamadı. Umarım en kısa zamanda bu yaşanan çatışma ortamı son bulur ve arkadaşımız da burada bizimle birlikte bu çalışmayı yürütür.

Açıkçası, biz üç aylık bir çalışma yürüteceğiz, umarım kadınlar açısından, toplum açısından ve bu ülkede yaşayan tüm bireyler yani bu aile ilişkisi içerisinde olan tüm bireyler açısından daha demokratikleştirici, daha sorun çözücü bir yerden bu araştırmayı hep birlikte yaparız. Mutlaka burada şeyi dinleyeceğiz, yani hem bugüne kadar yapılan çalışmalarını hem uzman önerilerini dinleyeceğiz ve daha detaylı tartışmalar yürüteceğiz. Ama ben de kısaca şunu ifade etmek istiyorum, gerçekten de ailenin bir tanıma ihtiyacı var, mevcut aile tanımı ve bu ilişki biçiminin tanımlanma biçimi hem kadınlara hem çocuklara hem de aile içerisinde yaşayan diğer yaş gruplarına özellikle yaşlılara bu cinsiyetçiliği, şiddeti besleyen bir ilişki döngüsüne dönüşüyor. Dolayısıyla, bunu kadın-erkek arasındaki bir ilişkiden ziyade, daha toplumsal bir ilişki biçimi, diğer aile bireylerini de kapsayacak bir ilişki biçimi olarak tanımlanmaya ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Ayrıca, bu ilişkinin bir demokratikleştirilmeye ihtiyacı var. Bu demokratikleştirme dinamikleri neler olabilir? Yani, onun hem ekonomiyle hem sosyolojik yapıyla hem cinsiyetçilikle ve şiddetle bağını kurarak aslında biz bunu nasıl yeniden ele alabiliriz üzerinden bir tartışmaya ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.

Yine, aile tanımında aslında genelde Türk aile yapısının geleneklerinin aktarıldığı bir birim olarak değerlendiriliyor, dolayısıyla diğer farklı aile geleneklerinin de görünür kılındığı, bu aktarımların da yapıldığı bir tanımın olması gerektiğini düşünüyorum. Yine, boşanma şiddet ve kadınların, çocukların yaşadığı sorunların yoksullukla doğrudan bir ilişkisi var, dolayısıyla bu programlarda yoksulluk üzerine de neler yapabiliriz, nasıl tartışabiliriz üzerinden de bir bakışa, yeniden bir değerlendirmeye ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.

Bu anlamda, bizler de uzman olarak bu alana ciddi emekler veren, çalışan bir arkadaşımız Esra Gedik'i öneriyoruz. Esra Hocamız boşanma, aile üzerine tezi olan bir arkadaşımız, güncel olarak da bu politikaları takip eden bir arkadaşımız.

BAŞKAN – Siz yazılı verecek misiniz Sayın Vekilim?

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Evet, yazılı vereceğim. Esra Gedik Hocamızı yazılı olarak vereceğim ama kurum olarak da biz Mor Çatıyı öneriyoruz. Mor Çatı yıllardır aslında kadın, şiddet üzerine sığınanlar üzerine çalışan bir kurum. Yirmi yıla yakındır da alanında deneyimleri var, pratikleri olan bir kurum. Kurum olarak da Mor Çatının da bu çalışmaya büyük katkıları olacağını düşünüyorum.

BAŞKAN – Tamam, CHP grubunun da önerisinde var o zaten, evet, Feride Hanım önermişler orada. Bizim de 6284 sürecinde çalıştığımız kurumlardan biri Mor Çatı.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Vekilim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 6

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle hepinizden ve basın mensuplarından ayrı ayrı özür dilerim geç geldiğim için, kusura bakmayınız.

Şimdi, tabii, burada Komisyonumuzun adı "Aile Bütünlüğünü Olumsuz Etkileyen Unsurlar ile Boşanma Olaylarının Araştırılması ve Aile Kurumunun Güçlendirilmesi" başlık bu. Tek başına biz burada boşanmanın üzerine gidersek konunun bütünlüğünden sanki uzaklaşmış oluruz gibime geliyor bana. Yani, burada, aile bütünlüğünü olumsuz yönde etkileyen unsurlara bakarak ve onun üzerinden ancak sonuç alıcı bir noktaya gidebiliriz.

Nedir? Burada yani başlıklar hâlinde, tabii herkes kendi penceresinden baktığı zaman aile sorunlarının nelerden ibaret olduğunu farklı farklı da sayabilir, müşterek noktalar da olabilir, eksiklikler de var, yani bunları, eksikleri de tamamlamak lazım diye düşünüyorum.

Şimdi, bir sefer ailenin korunması... Bizim mevcut Anayasa'mızın 41'inci maddesinde "Aile toplumun teminatıdır." şeklinde hüküm var. Şimdi, ailenin korunmasına yönelik baktığımız zaman pozitif hukuktaki düzenlemelerde, İnsan Hakları ve Çocuk Hakları Sözleşmesi, Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi, Avrupa Sosyal Şartı... Yani, şimdi, bizim mevcut olan iç hukukumuzda, düzenlemelerde eksiklik var mı? Aşağı yukarı çok az eksiklik var diyebiliriz ama zihinlerimizde bir eksiklik var. Yani, biz, bunları içselleştirmemişiz aslında, içselleştirebilsek sorunun çok fazla büyüyeceğini ben zannetmiyorum. Ama burada sorunlara baktığımız zaman, başlıklar şeklinde bakarsak, yani bu toplumun birinci sorunu, gayet rahat, bence ilkokuldan itibaren müfredata bu eğitimin konulması lazım, yani aile bütünlüğü açısından, kadın-erkek eşitliği açısından bunun içselleştirilmesi lazım. Bugün sabahleyin haberleri izlediğimde, yine Antalya, Konya, yanılmıyorsam Samsun, 3 tane ilimizde, 3 tane kadınıma yine öldürüldü. Yani bu nedir? Boşanma davasını kadın açmış ve çıkarıyor birisi... Karaman mı, bilemiyorum, yani 3 tane ilimizde... Netice itibarıyla, bu içselleştirme ancak eğitimle olur. Tabii, bu, bir yıllık bir eğitimle olabilecek bir iş değil. Çinlilerin çok güzel bir sözü var, diyor ki: "Bir yıl ürün alacaksınız buğday ekin, eğer on yıl ürün alacaksın meyve ekin, uzun yıllar ürün alacaksınız insan eğitin." Yani, bu iş aslında eğitimden geçecek. Yani aile kurumunun korunması açısından, eşlerin sadakat ve bağlılığı açısından, saygı açısından, hoşgörü açısından bu tamamen bir eğitim meselesi.

Şimdi, sorunlara baktığımız zaman, bir sefer, ülkemizde bir göç sorunu var arkadaşlar. "Göç sorunu" derken, biz sadece Suriye'den gelen mülteciler açısından bakıyoruz, bu yanlış, ülkede bir iş göç sorunu var. Yani, bu, göç veren bölgeler var, göç alan bölgeler var ve bu göç alma ve göç vermenin de başlı başına aile kurma açısından doğurduğu sorunlar var. Bölgeler arasındaki bu eşitsizlik, bu gelişim farklılığı ister istemez aile kurumu kurulduğu zaman buna da yansıyor.

Geçici aile parçalanmaları var, bu nedir mesela? Bu, Türkiye'deki mevsimlik işçiler açısından, bakıyoruz, ailelerin bir kısmı geçici mevsimlik işçisi, bir bölgeden kalkıyor diğer bölgeye gidiyor. Bu, geçici anlamda göç ve aile parçalanmasına sebebiyet veriyor.

Bir başka başlık, yine, yerel ekonomilerdeki, yani yerel yönetimlerdeki, yerel bölgelerdeki ekonomik zayıflıklar. Bunlar diğer taraflara göç veriyor, bunlarla artan sorunlar.

Tabii, bir başka başlık altında, yoksulluk ve sosyal yardımları biz diyebiliriz. Yani, yoksulluğun kendisiyle birlikte getirdiği başlıkların altında aile parçalanmaları çok fazla oluyor. Mesela ben kendimden örnek vereyim, hiç kimseden örnek vermeyeyim. Ben 1982 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesine girdiğim zaman, 1986'da bitirdim, dört yılda bitirdim, son sınıftayken ben eşimle tanışmış oldum. Ancak, ekonomik durumlar yerinde olmadığı için -o dönemde sözlendik ama yani stajyerlik bittikten sonra sözlendik-ben olayı hep ağırdan aldım. Çünkü stajyerlik döneminde girmiş olduğum duruşmaların çoğundaki boşanma davaları beni ürkütmüştü ve çoğu da hakikaten yoksulluktan dolayı kaynaklanıyordu. "Ben kendi hayatıma bir başkasını katarak onun hayatını zindan etmeye hakkım yoktu." şeklinde düşünceye kapıldım ve netice itibarıyla benim nişanlılık sürem aşağı yukarı iki buçuk yılı buldu. Nedeni? Hepsinin temelinde yoksulluk vardı. Çünkü, acaba, ben bu yoksullukla birlikte... Eşim buna katlanır mı, katlanmaz mı? Çok pratik bir örnekti bu. Netice itibarıyla, belki ben cesaret ettim, eşimle konuştuğum için rahatlıkla "Evet, bu yoksulluğa, bu güce birlikte katlanmaya varım." dedi. Ben huzurunuzda kendisine bu cesaretimden dolayı teşekkür ederim. Yani, netice itibarıyla, bu ancak böyle aşılabilirdi. Yani, bu yoksulluk hakikaten büyük bir bela, yani yoksulluk aile kurumunun da belası, suçların da belası, yani her kötülüğün belası aslında yoksulluk. Yani, bu yoksullukla bir mücadele etmek lazım.

Tabii, evlilik birliğine geldiğimiz zaman yani bu alt nedenler açısından... Nedir bu? Burada benim sayacağım bu başlıkları ne olur yani hiçbir arkadaşımız bunu bir siyasi bir mecra ya veya bir malzeme konusu yapmasını ben istemem. Netice itibarıyla burada objektif olarak bilimsel bir çalışma yapıyoruz, çekinmeden herkes kafasındaki söylemesi gerekir.

Şimdi, baktığımız zaman, yani davalardan bize gelen... Netice itibarıyla benim şu anda dört buçuk, beş yıla yakın bir milletvekili sürecim var, yine Yargıtay Kararları Dergisinin de aboneliğim ben, yani mesleğimden uzaklaşmış değilim, birebir yine içerisindeyim. Yargıtay kararlarımızda görebildiğimiz kadarıyla giyim tarzlarından boşanmalar çıkıyor, dini görüş farklılıklarından çıkıyor, eşlerin ailesinden dolayı çıkıyor, kıskançlıktan dolayı çıkıyor, eşlerin iş sorunlarından dolayı çıkıyor. Yani nedir? Eş eve geç geliyor, çok fazla işine kendisini vermiş durumda, hakikaten geç gitmesi nedeniyle bu sorunlar çıkıyor. Alkol kullanmasından çıkıyor, kumar alışkanlığından çıkıyor, cimri olmasından çıkıyor, aileye aşırı düşkünlüğünden çıkıyor. Yani eşlerden bir tanesi kendi alisine çok fazla aşırı düşkün, bu sebeplerden çıkıyor. Az konuşur, çekingenlikten dolayı çıkıyor, sorumsuz davranmasından çıkıyor, aileye olan bağlılık ve uzaklık açısından sorunlar çıkıyor, işine aşırı düşkünlükten çıkıyor, çok fazla para harcamasından çıkıyor, ev ve çocuklarıyla ilgili sorumluluktan -ilgilenmiyor, işinden, vesairesinden- çıkıyor, gelir yetersizliklerinden -biraz önce bahsettiğimiz o "yoksulluklar" başlığı altında- çıkıyor, netice itibarıyla, yemek ve ev düzeninden çıkıyor, harcama ve tüketim alışkanlıklarından çıkıyor, akrabalarla olan ilişkilerinden çıkıyor. Ama bunların hepsi de netice itibarıyla eğitimden geçiyor değerli arkadaşlar yani bu işin ilacı bu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 7

Dinlediğiniz için, söz verdiğiniz için ben teşekkür ediyorum.

Yalnız, burada Sayın Vekilimiz Burcu Hanım'la sohbet ederken Türkiye Barolar Birliği nezdinde kurulan Kadın Hukuku Komisyonu, TÜBAKKOM var. Bence, bir kurum açısından, burada, bu arkadaşlarımızı da dinlemek de yarar var. Aile birliğinin korunması açısından, İstanbul Barosu Kadın Hakları Merkezi var, Nazan Moroğlu. Bu konuda kadın hakları üzerinde...

BAŞKAN – İlave mi ediyoruz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet.

Bunların da gerek İstanbul Kadın Hakları Komisyon Başkanı ve aynı zamanda Nazan Moroğlu, Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu, TÜBAKKOM'un da bu konuda dinlenmesini istirham eder, hepinize teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Mahmut Bey.

Burcu Hanım istemişti daha önce, ona söz hakkı vereyim.

Buyurun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Mahmut Bey'le konuşurken biraz önce fark ettik, bu gerçekten önemli. Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu TÜBAKKOM'un bu konuda ciddi anlamda çalışmaları ve verileri var, mutlaka görüşülmesi gerektiği kanaatindeyim. Ayrıca, Avukat Nazan Moroğlu bu konuda etkin bir şekilde çalışan bir hukukçu.

Yine, İstanbul Üniversitesi Kadın Araştırma Merkezinde Necla Arat kadın sorunlarıyla ilgili bu konuda etkin çalışan bir isim. Ben bunlarla mutlaka görüşülmesi gerektiği kanaatindeyim. Bize en azından somut verilerle de yardımcı olabilirler çünkü çok değişik nedenleri var; yani ekonomik nedenler, işte psikolojik nedenler, yani birçok boşanma olayı... Hani, boşanmanın hukuksal olarak bir genel nedenleri vardır, bir özel nedenleri. Genel neden olarak en belirgin şey evlilik birliğinin temelinden sarsılması, ortak hayatın çekilmez hâle gelmesidir ama bu ortak hayatın çekilmez hâle gelmesinin içine birçok somut olay sokabilirsiniz. Yani, işte biraz önce Yargıtay kararlarından örnek verildiği gibi, işte eşlerin siyasi görüşlerinin farklı olması, dini inançlarının farklı olması, işte maddi kazançlarının farklı olması, giyim tarzı, hatta çok ilginç Yargıtay kararları var bu konuda. O yüzden, birçok neden var, yani genel sebebin içerisine giren birçok somut olay var. Bu konuda da bize bu bahsettiğimiz alanda yardımcı olabilecek isimler, onun için mutlaka görüşülmesi gerektiği kanaatindeyim.

BAŞKAN – Aldık notumuzu, teşekkür ediyorum.

Deniz Hanım'a söz vereceğim önce.

Buyurun Sayın Vekilim.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Şimdi, aslında, ben biraz moral düzeltici bir şey söylemek istiyorum.

Sayın Vekilimiz, Mahmut Bey'in saydığı sorunların belki de çoğu terapilerde bana gelen sorunlar. Şu konuda size ümit vermek istiyorum: Bu sorunlarla gelen çiftlerin çoğunun sorununun çözümü sağlandı. Neden? Çünkü, evlilik ve çift terapilerinde sadece soruna odaklanılmaz, ailede aileyi oluşturan bireylerin kişisel, bireysel sağlıkları başta olmak üzere onlar da ele alınır ve çiftin uyumu, ilişki terapisi, iletişim terapisi... Ki bunun içerisinde çocuklara yaklaşım, bütçenin nasıl ayarlanacağı, görüşsel farklılıklar üzerinde nasıl çözüm üretilebileceği gibi birçok konu üzerinde durulur. Yani, çift terapileri sadece bireyi alıp dinlemek değildir, aynı zamanda aileyi eğitmektir. Bu eğitim de terapi vasıtasıyla birlikte, terapi unsurlarıyla birlikte yürür. O nedenle size bu konuda umut vermek istiyorum. Profesyonel yardım süreci var olduğu müddetçe bu sorunların çözümü mümkündür ve boşanma oranının ben düşeceğine inanıyorum. Daha ağır sorunlarla da gelenler oluyor; bağımlılık, aldatma, sadakatsizlik diyelim biz ona ve sadakatsizliğin biliyorsunuz teknoloji ilerledikçe çok daha farklı tipleri ortaya çıktı, bunlar da çözülebiliyor. Eğer, çift, birlikte yaşamayı denemek istiyorsa, evlilik sorunlarını çözmek istiyorsa gerçekten küçük bir dokunuşa ihtiyaçları var.

BAŞKAN – “Ailenin çözüm üretme kapasitesi” dediğimiz şey çok önemli bir şey aslında.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Tabii ki onun da eğitimi var; problem çözme, çözüm üretme eğitimi de veriyoruz. Yani, evlilik terapileri aslında çok kısa bir süre değildir, uzun bir süreçtir, üç-beş seansla bitmez. O nedenle de arbuluculuk hizmetleri çözüm değildir. Arbuluculuk hizmetleri nedir? O andaki çatışmanın şiddetini azaltarak yardım alma, profesyonel yardıma yönlendirme konusunda faydası olacaktır. Çünkü öyle bir an geliyor ki anlaşılıyorlar bir gün içerisinde boşanıp gidebiliyorlar ama daha sonra pişmanlık yaşıyorlar, olgunlaşmaya başladıklarında “Ya, biz bu sorunu çözebilirdik aslında veya çözebilenler var, biz de çözerdik.” yaklaşımıyla aynı kişiler tekrar bir araya gelip evlenebiliyorlar da, bunlarla da karşılaşıyoruz.

BAŞKAN – Sözüünüzü kesiyorum, hemen rakam vereyim size, yani gerçi uzmanlarımız geldiğinde araştırmalarında o rakamları verecekler. Her boşanan 100 çiftin 80'i ikinci evliliklerini yapıyor, yani yeniden evleniyor; doğaldır, insana ait bir şey, bu durum. İkinci evlilik yapanların yüzde 17'si ki bu yıl içinde 30 bin kişiye tekabül ediyor, boşandıği eşiyile evleniyor. Bakın, bu şu demek: Hızlı boşanmış bu 30 bin kişi, tekrar dönüp aynı eşiyile evleniyor. O dediğiniz “arbuluculuk” mekanizmasını bu anlamda ben çok önemsiyorum.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Evet, ama dediğim gibi arbuluculuk barıştırmayla olayı bitirdiğini düşünülmesin, profesyonel yardıma geçilmesi gerekiyor ki sorunların çözümü bulunabilsin.

Yine, ikinci evlilikler sebebiyle oluşan farklı sorunlar da var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bence o “arbuluculuk” kavramı doğru değil. Çünkü aile kurumunda çok farklı.

BAŞKAN - Onu tartışabiliriz.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – İşte, onu, isimleri iyi belirlemek lazım.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Çünkü yanlış anlaşılma olmasın.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 8

BAŞKAN – Yok, tartışabiliriz onu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çok sıkıntılı, kadın yine mağdur olacak, erkek yine kârlı çakacak.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Ama ondan sonra profesyonel yardım sürecini arkadan işler hâle getirirseniz, arabuluculuk...

Benim anlatmaya çalıştığım o. Arabuluculuk o anda sadece ani kararlar boşanmalarını önlemek amacıyla ama arkadan profesyonel yardım sürecini almak durumundalar, yoksa düzelemez zaten.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Psikolojik destek anlamında herhâlde.

BAŞKAN – Sosyal hizmet biraz söylediğimiz, sosyal hizmet.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Yok, hayır, ikisini birbirinden ayırmak gerekiyor.

BAŞKAN – Hayır, hayır, arabuluculuktan mutlaka barıştırmak gibi bir algı çıkmasın.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Hayır, hayır, ben de onu diyorum.

BAŞKAN - Süreci sağlıklı yönetmek aslında söylemeye çalıştığımız, süreci sağlıklı yönetmek.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Evet.

Yani ilk anda, ilk tepkiyle boşanmalarını orada bir engelleyip direkt profesyonel yardım sürecine yönlendirmek.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hüküm var.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – O süreci işler hâle getirmemiz gerekiyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Aile mahkemesinin kurulmasına ilişkin 7'inci madde var.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Böyle bir yetki verilmiş, aile mahkemesi hakimi gerekli gördüğü takdirde zaten orada uzman olarak görev yapan psikologlara gönderebiliyor.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Çift terapileri 15 seanstan aşağı olmaz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yani, orada uygulamada biraz belki bizim yapacağımız önerilerle... Uygulamada, bu konuda, işte 15 seans, hani işin uzmanları tarafından görüşleri alınarak çıkarsa diye, yoksa Emine Hanım'ın söylediği gibi 1 seans, 2 seansta görüşülüyor, rapor düzenlenip mahkemeye gönderiliyor. Uygulama da bu şekilde yapılıyor, ne yazık ki ve çok sağlıklı verilere de ulaşamayabiliyor uzman da çünkü bir sefer, iki sefer dinlemekle ama dediğiniz gibi belki on, on beş sefer bu şekilde terapi yapılırsa daha sağlıklı olabilir. Onu söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Uzmanlar raporladığında zaten dinlediğimizde...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Aile mahkemesi hâkimleri bu konuda bizim için önemli mutlaka Komisyon olarak çünkü şehirlerde genelde aile mahkemesi kurulmuş durumda ilçelerde asliye hukuk mahkemeleri aile mahkemesi sıfatıyla görev yapıyor. Özellikle uzun yıllardır aile hâkimliği yapan hâkimlerle bence görüşülmesi gerekiyor ve aile mahkemesinde uzman olarak, o kadroda çalışan psikologlarla bence Komisyon olarak görüşmemiz gerekiyor. Evet, aile mahkemelerinin kuruluşu hakkında bir kanun var ama ne yazık ki uygulamada çok yetersiz. Çünkü bir sefer işte, hâkim gerekli görürse bilirkişi olarak uzmana gönderiyor, mahkemenin kadrolu pedagoğuna o taraflarla, çocukla vesaire görüşüyor raporunu düzenliyor, tamam, işte boşanma olacaksa oluyor, olmayacaksa ona göre bir karar veriliyor. Bu bence çok sağlıklı değil. Uygulamadaki bu eksiklikleri en azından tespit edip yarın Genel Kurulda Parlamento olarak bu eksiklikleri de gidermemiz gerekiyor bence. Onun için de mutlaka aile mahkemeleriyle irtibat hâlinde olmalıyız.

BAŞKAN – Orada zaten hâkimlerimizin tecrübelerini dinleyeceğiz ama Deniz Hanım tamamlasın müsaade ederseniz.

Buyurun.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Teşekkür ederim.

Şimdi, açıklık getireyim tekrar. Benim "arabuluculuk hizmeti" dediğim asla barıştırmak değil. Sadece o anda onları profesyonel yardım sürecine yönlendirmek için olayı biraz daha sakinleştirerek değerlendirmelerini sağlamak ama arkadan profesyonel yardım sürecini kesinlikle başlatmamız gerekiyor.

Psikolog arkadaşlarımız görüşüyor olabilir, onların de elinde bir şey yoktur, yoğunluk vardır ama bir çifti tanımak bir günde mümkün değil. Yani bir seansta bir çifti tanıyamazsınız. Bireyi tek aldığınızda bile bir seansla tanımanız mümkün değildir. Bireyi tanımanız, sorunların teşhisini koymanız, birkaç seans alır. Ki çift terapilerinde iki kişiyle çalışıyorsunuz, artı bir de o çiftin çocukları olabiliyor. Yine aile yakınları anneleriyle, babalarıyla, kök aileleriyle ilişkileri de devreye giriyor. Onların da bir düzene bağlanması gerekiyor. Nereden baksanız bu seanslar uzuyor.

Burada biraz profesyonel destekte devletin desteğine ihtiyaç duyulması söz konusu. Mesela, ben özel çalıştım ama o kadar çok yardım talep eden aile var ki, özel hastanelerdeki gibi bize devlet destek verir mi diyerek geliyorlar. Bu profesyonel süreci kullanmada ekonomik yetersizlikleri var.

Aile mahkemelerinin önemini ben de çok iyi biliyorum ve size katılıyorum. Bu konuda uzman arkadaşlarımızın, mutlaka konuya hâkim olan arkadaşlarımızın çalışması gerekiyor.

Yalnız bir şeye daha dikkat etmemiz gerekiyor. Sorunlar çıkmadan, testi kırılmadan önce de müdahale etmek gerekiyor. O nedenle de aile kurulmadan önceki eğitim önemli ve onun yanı sıra şimdi sosyoloji mezunu arkadaşlarımız var. O arkadaşlarımız iş bulamıyorlar. Aslında onların çalışabilecekleri çok değerli alanlar var ki bunlardan birisi de aileyle ilgili, aile sosyolojisiyle ilgili alanlar. Risk gruplarının belirlenmesi gerekiyor. Özellikle aile içi şiddeti engellemek için bunun için özel bir organizasyon gerekiyor.

Yine farklı bir sorun daha var, gözden kaçırılmaması gereken. İkinci evlilikler, üçüncü evlilikler fazla. İkinci evliliklerde biliyorsunuz, kurmuş olduğunuz önceki aileden birlikteliğinizi bitiremediğiniz ilişkiler de taşıyor. En başta çocuklarınız olabiliyor.

BAŞKAN – Bu süreci de yönetmek önemli, evet.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 9

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Tabii. Bunların getirdiği sorunlar. Yeni süreçler, yeni sorunlar ortaya çıkıyor. Aslına bakarsanız, kesinlikle ilgilenmemiz gereken konuları farklı farklı belki ele almamız gerekecek. Bir başlık altında toplamak çok mümkün değil ama yine de umut verici konuşmak istiyorum. Bütün bu sorunlarla ilgili olarak biz -aynı zamanda eğitimlerim devam ediyor- bu alanda eğitim alan arkadaşlarımızla birlikte bir araya geliyoruz, hocalarımızla da bir araya geliyoruz. Yardıma ihtiyacı olup da profesyonel yardım alan çiftlerin manidar bir bölümü evliliklerini yürütme yeteneğine sahip olarak, sorunlarını çözmüş olarak aile kurumunun işlerliğini devam ettirmeye başlıyorlar, devam ediyorlar.

BAŞKAN – Sizin bu bahsettiğiniz çalışmalarla ilgili bir veri var mı? Yani terapi sonrasında değişen profillerle ilgili.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Bununla ilgili bir istatistik çalışması pek mümkün değil çünkü biliyorsunuz, aile danışma merkezleri ne kadar Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı olsa da içerikler her zaman gizli tutulur, bunlara ulaşmak biraz zor. Ben kendi yaptığım terapilerden ve arkadaşlarımla, hocalarımla iletişim kurduğum da aldığım bilgilere göre konuşuyorum ama yapılmış bir istatistik çalışması yok ama gerçekten de umut verici başarılar söz konusu, bir sayı söz konusu.

BAŞKAN – Tamam.

Teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Salih Bey'e söz vereceğim.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli Komisyon üyeleri, şu ana kadar değerli Komisyon üyeleri tarafından dile getirilen meseleler, Türkiye'nin meseleleridir. Yani bunu kabul etmek lazım. Evet, vaki'dir, Türkiye'de boşanma olayları, boşanma hadiseleri her geçen gün artmaktadır. Kadına karşı şiddet artmaktadır, çocuklar boşanmalardan olumsuz etkilenmektedir. Ama şöyle bir hadise var, emin olun benim gördüğüm –ben de avukatım- boşanmadan erkekler de çok olumsuz etkilenmektedir. Şimdi, aslında olaya sadece kadın bazından bakarsak bizi doğru bir yere götürmeyeceğini düşünüyorum. Yani boşanmanın erkekler açısından da çok negatif etkileri var ve şu ana kadar maalesef genelde hep sorunlar söylendi, sorunları araştırma anlamında ciddi veriler var ama araştırıldığında çözüme yönelik çok fazla teklif yok.

Şimdi, biz bu Komisyonunda dinleyeceğimiz uzmanlarda çok fazla tekrara kaçılmamasını önemle talep ediyoruz Sayın Başkanım çünkü benzer mahiyetteki insanları ve benzer görüşleri dinledikçe Komisyon amacından uzaklaşır endişem var. Ben Komisyonun amacından uzaklaşmamasını özellikle istirham ediyorum çalışmalarda. Çünkü zaten gelen insanlar da buradaki sorunları söyleyecek. Yani bundan farklı bir şey söylemeyecek ama bu meselelerde çözüme yönelik ne yapmışlar, yani çözüm için ne koymuş bu kurumlar, bu kişiler?

BAŞKAN – Katılıyorum Vekilim.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Çözüme yönelik görüşleri olan fikirleri dinlemek, onlara yol açmak bizi daha doğru bir yola götürür diye düşünüyorum.

Tabii ki mesela “yoksulluk” dendi. Ben çok yoksul aile tanıyorum ki çok mutlu insanlar; çok varlıklı insanlar tanıyorum, boşanıyorlar. Yani bunun yoksullukla doğrudan... Tabii “eğitim” dendi ona da katılımım ama eğitim düzeyi düşük insanlar arasında çok mutlu insanlar var; eğitim düzeyi yükseldikçe boşanmalar artıyor son dönemlerde, bu da tespit edilen gerçekler. Yani bunlar tek başına sebep değil.

Ben şunu teklif ediyorum: Şimdi, baroları dinlememiz lazım. Yani taşra barolarını da dinlememiz lazım çünkü taşra da olup biteni de en iyi onlar taşırlar diye düşünüyorum. Yani barolara bir yazı gönderilirse onların görüşleri, onların uygulamadan kaynaklı sorunları Komisyonumuzun gündemine gelir diye düşünüyorum. Hepsini dinlemesek, dinleyemesek bile. Tabii ki avukatlar dinlenmeli çünkü avukatlar bu konuda gerçekten bir boşanma uzmanı oldular, son dönemde.

Şimdi, tabii, son dönemde bu meselelerle ilgili birçok olumlu yasalar çıktı. Uygulamadan kaynaklı çok ciddi sorunlar var. Aslında ben yani kadına karşı şiddette de bunu gözlemliyorum, özellikle boşanma neticelerinde. Sanki yasalar hızlı çıktı, uygulayıcılar maalesef, bunlara hızlı cevap veremiyorlar gibi.

BAŞKAN – Yani yasa koyucunun iradesiyle uygulayıcılarının yasaya hâkimiyeti arasında fark var, katılıyorum ona.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Evet.

Yani bu yeknesaklığı sağlamak da gerekir diye düşünüyorum. Yani buna yönelik hangi önlemleri alabiliriz, bunların da düşünülmesi önemlidir diye düşünüyorum.

Yani bu ciddi bir sorun. Yani bu herkesi etkileyen bir sorun. Hepimizin ailesi var. Aslında herkesin zaman zaman başına geldiği, geri döndüğü aslında çok ciddi sorunları yaşadığımız bir alan yani aile içinde. Dolayısıyla, Türkiye'de bu sorunla karşı karşıya olan çok insan var.

Yani önlemleri somut olarak ortaya koyabilirsek yaptığımız işin bir hayırlı neticesi olmuş olur diye düşünüyorum. Çok fazla böyle bilimsel, çok fazla... Yani yalınlığı, çıplaklığı ve sorunu doğrudan görüp ve çok basit somut çözüm önerileriyle bu işe yön vermemiz gerektiğini düşünüyorum.

Ben saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Katılıyorum çünkü daha önce de ikili görüşmelerde de istişare ettik, ilk toplantıda da konuştuk. Bazen sağlıklı bir boşanma süreci gidecekken bazen avukatların, bazen ailelerdeki diğer tarafların, çevrenin etkisiyle boşanmalar aşırı çatışmalı oluyor. Yani bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 10

sürecin de yönetilmesi gerekiyor çünkü en vahim sonucu özellikle erkekler de bu anlamda şikâyetçi, zaman zaman bu durumda mağdur olan anneler de var. Çocuğunu, öz evladını icra yoluyla görme durumu. Böyle bir şey olamaz yani. Çocuk istismarı yoksa zaten varsa göstermiyorsanız, görme yasağı getiriyorsunuz.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Yasalar şiddeti sanki biraz...

BAŞKAN – Yani çocuğun bir mal gibi icra yoluyla görülmesine de mutlaka bir çözüm üretmemiz lazım, bir alternatif üretmemiz lazım. Bu hem o çocuğa yapılmaması gerekiyor hem de çocuğun annesinin ve babasının her ikisinin de hukukunu korumamız gerekiyor. Benim en çok içimi acıtan konulardan biridir bu. İnşallah, ümit ediyorum biz bu konuda, Komisyon raporu sonucunda bu anlamda çözüm üretme fırsatımız olur.

BAŞKAN – Emine Hanım söz istemişti, ondan sonra size vereceğim.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, ben de boşanma davalarına fiilen baktım, avukatlık mesleğini icra ederken. İnsanlar avukata geldiği zaman genelde hep husumet duyguları içerisinde geliyorlar. Yani karşı tarafa karşı ne yapabilirim? Haklarım neler? Biraz kırgınlık, biraz öfke, biraz husumet duygularıyla... Benim o anki duygularımı da belki yatıştırmak için yaptığım bir yöntem. Diyorum ki: Eve gidin, sakin bir kafayla evlendiğiniz ilk günden bugüne neler yaşamışsanız bir yazın ama hâkime yazarmış gibi değil, bir arkadaşınıza anlatır gibi, bir dostunuza anlatır gibi yazın. O bile aslında, o yazma eylemi bile biraz daha sağlıklı düşünmelerine sebep olabiliyor. O arabuluculuk olayını o şekilde belki düşünebiliriz. Yani ilk aşamada insanların husumet duygularıyla değil de daha sağlıklı düşünebilmesi için onlara nasıl bir yol gösterilebilir ve eğer bir uzmandan yardım almaları gerekiyorsa uzmana yönlendirilmesi...

Burada önemli noktalardan bir tanesi -o bütün sebeplerde- aile içi iletişimin güçlendirilmesi. Bugün belki her odada bir televizyon, İnternet oturup birbiriyle konuşan aile içi bireyler olmaktan çıktı gibi. Aile içi iletişimin güçlendirilmesinin önemli olduğunu düşünüyorum.

Yine evlilik öncesi bir eğitim belki verilebilir. Evlenmek isteyen kişilerin evlilik öncesi bir rehberlik hizmeti alması. Bazı belediyelerin de yaptığı bu yönde bir hizmetleri var, evlilik okulu gibi, evlilik öncesi hizmetlerle alakalı.

Yine az önce avukat arkadaşımız da söyledi. Hemen bütün baroların kadın komisyonları var genelde. Bursa'da da var, diğer illerde de var. Bütün bu baroların kadın komisyonlarından raporlar, görüşler istenebilir ya da sınırlı sayıda da tutulabilir bu. Yine Kadın ve Demokrasi Derneği var. KADEM'in çalışmaları var. Bu dernekle de iletişime geçilebilir diye düşünüyorum. Bunun dışında eğer bilemediğimiz, aklıma gelmedi, aileyle ilgi dernekler varsa bu konuda çalışmaları bulunan, o derneklerin de görüşlerine başvurulabilir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Emine Hanım.

DIRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Aslında biraz sonuçlar üzerine konuşuyoruz. Yaşanan boşanmalardaki durumlar ve sonuçlar üzerinden çok şey söyleyebiliriz ki neticesinde Yargıtay kararlarında birçok farklı boşanma gerekçesi var. Ama yine alan araştırmalarına baktığımızda en fazla boşanmak isteyen kesimin kadınlar olduğunu görüyoruz ve kadınların boşanmak istemesinin en temel -en azında öne çıkan- nedenleri ise kıskançlık, aldatma ve şiddet. Yani dolayısıyla bu gerekçeden de hareketle şu açık bir şekilde ortaya çıkıyor. Yani burada aslında bir cinsiyetçilik problemi var. Yani bir toplumsal cinsiyet sorunu var. Yani kadınları özgür, bağımsız bir birey olarak ele alan, eşitlik ve daha demokratik bir ilişkide konumlanma gibi bir durum söz konusu değil. Dolayısıyla, bizim burada hani daha sonuç odaklı işte, nasıl biz bunu değiştirebiliriz işte, aracı kurumlarla mı biz bunu dönüştürebiliriz üzerinden bir tartışmayla aslında yine kadınları bu ilişki içerisinde bağımsız bir birey olarak yer alan, eşit bir birey olarak yer alan bir konumdan uzaklaştırıyoruz. Daha çok kurumsal bir düşünce üzerinden yani ailenin kurumsal yapısı üzerinden biz bu kurumu nasıl koruyabiliriz, bunun devamını nasıl sağlayabiliriz üzerinden bir tartışma yürütürüz. Aile içerisindeki bireylerin durumunu, konumunu, eşitsizliği aslında bir anlamda da görmemiş olacağız. O açıdan daha yapısal bir çerçevede politika üretmemiz lazım. Daha eşitlikçi, daha toplumsal cinsiyeti görünür kılan bir yerden politika üretirsek aslında biz hem boşanmayı hem de aile kurumunun mevcut durumunu daha sağlıklı tartışmış olabiliriz. Yoksa öbür anlamdaki önerilerimizin ben daha çok iyileştirici şeyler olduğunu düşünüyorum. Bugüne kadar da benzer şeyler çok yapıldı ama bir şekilde ne boşanma önlenemiyor ne de kadın katliamlarının ya da çocuk istismarının önüne geçilebiliyor. O açıdan biraz bu cinsiyet perspektifiyle bizim hem kurumları hem olayları hem de aile kurumunu değerlendirmeye ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum.

Bir ikincisi de aracı kurum önerisini ben... İstanbul Sözleşmesi'nde de var ve kesinlikle İstanbul Sözleşmesi'nde reddedilen bir kurum. Kişi olarak ben de bunun doğru olmadığını düşünüyorum. Çünkü buradaki aracı kurumların zihniyeti, olaya bakış açısı da aslında toplumsal cinsiyet bağlamında düşündüğümüzde kadınları zor durumda bırakan, kadınların daha çok rıza göstermesini talep eden bir yerden bakılıyor. O açıdan da bizim gerçekten bu cinsiyet perspektifiyle bakan bunu çözümleyici bir yerden politika üretmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Eğitim önerileri önerildi. Aslında bu eğitimler de daha çok kadın odaklı yapıyor. Örneğin bu eğitim programlarının İnternet sitelerine baktığımızda da katılımcıların çoğu kadınlar. Hani erkekler katılmasın denilmiyor tabii ki ama öyle bir program düzenleniyor ki aslında aileyi kurtarması gereken, değişmesi gereken sadece kadın olarak düşünüldüğü için bu eğitim programlarına katılanlar genelde yine kadınlar oluyor. Dolayısıyla, evet, ben katılıyorum bu aynı zamanda da bir erkek problemi de. Bu anlamda belki en fazla zihniyet olarak değişmesi, dönüşmesi, bu anlamda farkındalık kazanması gerekenler de erkekler. Bu açıdan belki eğitim programlarını programlarken bu alanda çalışmış STK'larla çalışmanın daha faydalı olabileceğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 11

Şimdi, yalnız ben burada küçük bir not düşmek istiyorum. Şimdi, yine en başta bir şey söylemişim eğer hatırlarsanız. Sadece karı koca ilişkisi üzerinden tanımlayamayız aileyi. Yani son birkaç örnek hatırlıyorsunuz işte, Kayseri’de ve Konya’da da yaşamıştık. Biri üvey anne biri öz anne çocuğa yönelik evde yaşanan şiddet. Ben uzun yıllar Aile Bakanlığında çalıştım ve benim çalışma alanlarımdan biri bu konu. Her bir bireyin -bakın, sadece kadının değil, o ailede engelli varsa engellinin, o ailede yaşlı varsa yaşlının, o ailede çocuk varsa çocuğun- güçlendirildiği güçlü bir aile. Tek bir bireyi güçlendirdiğimizde bu erkek olabilir, bu kadın olabilir ya da tek başına çocuk... Bakın, son zamanların önemli bir problemi bana göre çocuk erkil aileler var şehirlerde aslında. Yani bu tartışma çok uzar eğer başka yerden bakarsak. Yani tek başına bir ferdin güçlendirildiği bir aile sağlıklı bir aile olmuyor. Bu çevremizde gördüğümüz ve elde ettiğimiz veriler bunu söylüyor. Onun için her bir bireyin yani o ailedeki yaşlının da güçlendirilmesi gerekiyor, o ailedeki engellinin de güçlendirilmesi gerekiyor. Onun için engelli mevzuatımızın buraya ilişkili kısmına da bakacağız. Yani bir ailede bir engelli varsa -bu çocuk olabilir, ebeveyn olabilir- bunun o aileyle sağlıklı, güçlü ilişkilerin sürdürülmesi gibi. O ailedeki tüm bireylerin güçlendirildiği bir aile ancak güçlü bir aile olabilir.

Tekrar ifade etmek istiyorum, bunu daha öncede konuşmuştuk. Kadın haklarını savunuyor olmak aile birliğini savunmamıza engel değil ya da aile birliğini savunuyor olmak kadın haklarını savunmamıza engel değil. Sonuçta biz kadınlar olarak bile söylesek her birimiz bir yandan ailelerimizle -ben üç çocuk ailesiyim- yaşıyoruz ve bir yandan da -burada samimi olarak söylüyorum- siyaset gibi zor bir alanda, alanlarımızdan, şehirlerimizden çıkarak Parlamentoda yer alıyoruz. Yani bu sonuçta kendi kişisel hikâyelerimden bile belli ki kadın haklarını savunmakla, aile birliğini savunmak birbirinin alternatifi değil. Bu konuda yani çok parametrelili bakmamız gerektiğini söylerken bunu ifade etmek istedim.

Sait Bey...

SAİT YÜCE (Isparta) – Burada hakikaten güzel görüşler dile getirildi, hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Tabii, hukukçu ağırlıklı anlaşılan Komisyonumuz ama ben de bir eğitimci ve ilahiyatçı olarak biraz farklı şeyler söyleyeceğim, mutlaka sizlerin de katılacağı şeyler diye düşünüyorum.

Komisyonumuzun ismini tekrar okursak şöyle: “Aile Bütünlüğünü Olumsuz Etkileyen Unsurlar...” Yani sonuçları konuşmak tabii önemli ama esas etkileyen unsurlar –Salih Bey de bunu dile getirdi diğer arkadaşlar da dile getirdi- elbette ekonomik sebepler, başka sebepler, yüzlerce sebep sıralanabilir. Ancak yine Mahmut Bey ifade etti, müfredatın öneminden, eğitimin öneminden bahsedildi ama bu müfredatın içeriği hakikaten önemli. Bugün buna sebep olan, bu olumsuz etkileri ortadan kaldıracak neler yapılabilir? Tabii ki demokrasiden, özgürlüklerden taviz vermeden, sansüre gitmeden mutlaka... Mesela televizyonlarda çok olumsuz yayınlar, diziler oluyor, gayrimeşru ilişkiler, yasak ilişkiler -eski tabirle gayrimeşru yeni tabirle yasak ilişki ya da yasa dışı ilişkiler- bunların özendirilerek devamlı surette magazin basınında, dizilerde dile getirilmesi, ifade edilmesi, görüntülerinin sürekli yayınlanması aileyi önemli ölçüde zedeleyen unsur olarak görüyorum. Bunlara nasıl tedbirler alınabilir? İnşallah önümüzdeki günlerde belki bunları da konuşuruz ama kesinlikle yasakçı bir zihniyetten bahsetmiyorum.

Mutlu, huzurlu aileler, meşru daire çerçevesinde hayat geçiren aileler daha özendirilmeli. Nitekim bunların Batı’da da örnekleri var. Yani aile kurumunu zedeleyen yayınların bir şekilde önlenmesi mümkün. Yani antidemokratik olmadan da önlenmesi mümkün. Bu konuların ele alınmasını, özellikle hürmet, merhamet, karşılıklı saygı, sevgi, güvenin tesis edileceği yayınlar, eğitim sistemleri içerisinde, yine müfredatlar içerisinde bunların yer alması.

Birinci derecede mesela başka unsurlar olduğu gibi aldatma, kıskançlık ve şiddet en başta geliyor bu tür sıkıntılarda yani aile kurumunu zedeleyen bu sıkıntılarda. Bunların ortadan kaldırılmasında mutlaka maddi şeyler yapılabilir ama manevi tedavilerin de uygulanmasında fayda olduğunu düşünüyorum. Bunun hepsini şimdi söyleyemeyim, önümüzdeki toplantılarda, gündemlerde inşallah bu konular da ifade edeceğim şeyler olacak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

Buyurunuz.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle Komisyonumuz hayırlı olsun. Başkanımıza, Başkanlık Divanımıza ve üyelerimize inşallah güzel bir araştırma Komisyon çalışması yapmayı temenni ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Şimdi, özellikle hukukçu arkadaşlarımızın ağırlıklı olarak konuştuğu, bundan sonra da konuşacağı bir Komisyon olacak. Bu, haklı bir durum çünkü araştırma Komisyonumuzun ilgi alanına giren konular daha çok nihayetinde o arkadaşlarımızın gündemine geliyor.

BAŞKAN – Yasal düzenleme ihtiyacı doğuyor.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Tabii.

Onlar olaya bir çözüm üretmeye çalışıyorlar. Fakat bu boyutundan baktığımız zaman olaya eksik bir değerlendirme yapacağımız kanaati ortaya çıkıyor. Deniz Hanım, Sait Bey de vurguladılar, olayın farklı yönleri de var. Esasında hukukçu arkadaşlarımızın gündeme getirdiği konuları sizin de vurguladığınız 2014 araştırma sonuçlarını dinlediğimiz zaman, her bir arkadaşımızın ifade ettiği konulara değinildiğini ve onların bir sebep olduğunu göreceğiz. Mahmut Bey yoksulluktan söz etti, doğru yoksulluk bir gerekçe olabilir ama Salih Bey de refahtan bahsetti. Yani eğitim seviyesinin artması ve gelir düzeyinin artmasının da boşanma sebeplerinden birisi olduğunu bahsetti, o da doğru. Dolayısıyla, bizim burada sadece ilgilendiğimiz alanın sorunlarını ortaya koymak gibi bir yükümlülüğümüz yok. Daha fazla çözüm ve bu konuyla ilgili yapılması gereken mevzuat ve uygulamada yaşanan problemlerin çözümüyle ilgili hususları özellikle dercetme zorunluluğu var. Kaldı ki araştırma komisyonları sadece bir konunun bir boyutuyla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 12

tartışıldığı bir husus olsa o zaman gerek olmaz çünkü bu ilgilendiğimiz konuyla ilgili bu konuyu versek aşağıdaki üyelerin hiçbirisini vermesek, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına böyle bir konuyu çalışın ve bize bir raporlayın desek emin olun, bir hafta içinde 500 sayfalık bir rapor karşımıza çıkabilir. Ama araştırma komisyonu bir sorunu, birden çok kurum, birden çok sektörle ilişkili olması hasebiyle ve onların da fikirlerinin ortaya konması gerekçesiyle kurulan komisyonlardır. O hâlde bizim araştırma Komisyonumuzun kapsamını ve ilgi alanını birazcık daha Aile Bakanlığı ve hukukçu arkadaşlarımızın değindiği hususlarında dışına taşımamız gerektiği kanaatindeyim.

Dolayısıyla, bizim gerek yapacağımız ziyaretleri gerek buraya dinlemek üzere çağıracağımız kurumları ve uzmanları gerekse burada çalışacak uzmanları belirlerken bu perspektiften değerlendirmemiz gerektiği kanaatindeyim. Ancak onu yaparsak o zaman biz olayı çok farklı yönleriyle değerlendirebiliriz. Ben daha önce Bilişim ve İnternet Araştırma Komisyonu Başkanlığı yaptım, Sağlıkta Şiddet Araştırma Komisyonu Başkanlığı yaptım. Her ikisinde de aslında bu Komisyonumuzla ilgili hususlar gündeme geldi. Örneğin teknolojinin hayatı kolaylaştıran bir unsur olduğunu hepimiz biliyoruz ama teknolojinin aynı zamanda hayatı zehir hâline getirebilecek bir unsur hâline de dönüşebildiğini de biliyoruz. O hâlde teknolojiyi sadece imkânları değil bizim araştırma Komisyonumuzun konusuyla da ilişkili mutlaka gündeme getirmemiz gerekiyor. Yani arkadaşlarımız değinir mi diye özellikle Mahmut Bey sıralayınca Yargıtay dergisinde... Facebook, Twitter, gece boyunca İnternet'e -yani sadece erkekler değil ama kadınların da- bağlı kalmasının acaba aile bütünlüğünü, hayatını nasıl etkilendiğine değinir mi diye düşündüm ama ona vurgu yapmadı. Bunu da bizim gündeme getirmemiz lazım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim bilinçli değildi Hocam.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Estağfurullah, yok bilinçli olarak değil. Yargıtay dergisinden okuyunca ben onu konuyu da konuşabiliriz diye.

BAŞKAN – Literatüre girdi mi anlamında herhâlde söylüyorsunuz.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Evet.

Şimdi, tabii, bütün bu boyutlarını değerlendirmemiz lazım. O sebeple yani küreselleşme, seyahat imkânının kolaylaşması birtakım imkânlarla kolay erişimin artması, sosyokültürel faktörler, geçici göçler -ki o geçici tarım işçileri vesaire filan- bunlar çok ama çok önemli faktörler. Bunun sadece aile bütünlüğünün boşanma boyutu değil çocukların eğitimi vesairesi boyutu da var. Yani o da aslında aile bütünlüğünü olumsuz yönde etkileyen şeyler. Yani karıyla koca birbiriyle kavga ediyor, geçimsizliğe mahal verecek bir husus yok ama ailecek taşındıkları zaman çocuğun okulu ne olacak, taşınmadıkları zaman çocuğun okulu ne olacak? Bunlar da yine keza aile bütünlüğünü olumsuz yönde etkileyen faktörler ki boşanma dışında aile bütünlüğünü olumsuz yönde etkileyen faktörler olarak değerlendirilebiliriz.

O hâlde bizim birazcık daha geniş kapsamlı bir uzman heyetiyle çalışmamızın zarureti söz konusu. Birazcık daha Aile ve Sosyal Politikalar ve Adalet Bakanlığı dışındaki bakanlıklar da teşriki mesaimizin olması zarureti söz konusu. Örneğin bizler şayet bir iki yıllık bir çözüm önereceksek kanun çıkarabiliriz, yönetmelikler yapabiliriz ama biz on yıl, yirmi yıl sonra da ailenin -ki övündüğümüz bir müessesedir- bütünlüğünü güçlendirecek şeylerden bahsedeceksek o zaman mutlaka Millî Eğitim Bakanlığıyla da beraber çalışmamız lazım. Yani bugün artık “değerler eğitimi” diye bir kavram var ve ileride belki bizim çıkaracağımız mevzuatlardan daha aileyi tahkim edecek müessese o değerler eğitimidir. Yani insanların birbirine bağlanmayı ve bir ilişkiyi devam ettirmeyi, sürdürmeyi güçlü kılacak faktör olarak... Onun için birazcık daha farklı yönlere değinmek lazım.

Burada özellikle Yargıtayın bu konuyla ilgili çalışan tetkik hâkimleri mutlaka vardır ve mutlaka oradan buraya bir uzman almamız gerekiyor.

BAŞKAN – 2. Hukuk Dairesi...

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Yani ikinci kademe mahkemelerinden bu işi kendisine şiar edilmiş insanlar vardır. Yani bunları ancak arayarak bulabiliriz, sadece Adalet Bakanlığı değil barolarla filan da konuşarak. Yani ömrünü bu işe adanmış ve bu konuyla belki kitap yazmamış, belki televizyonlara çıkıp demeçler filan vermiyor ama adam bunu kendisi için bir prestij meselesi hâline getirmiş ikinci kademe hâkimleri, savcılar filan olabilir. Onlardan da burada istifade etmemiz mümkün.

Arkadaşlarımız pek çok kurum ve uzman teklifinden bulundular. Şayet bizim araştırma komisyonumuzla yakın çalışacak uzman belirleyeceksek bunun Ankara dışından olmasının çok pratik bir yararı yok. Çünkü, onlar bir yandan da meslek sahibi ve bir maaş kaygısı güden insanlar, buraya düzenli olarak gelip gitmesi çok mümkün değil.

Ben son olarak da özellikle bu araştırma komisyonlarının çalışma stiliyle ilgili de bir iki hususu ifade etmek istiyorum. Bizim yaptığımız çalışmalar sadece çalışmadan ibaret kalırsa çok fazla faydası olmaz. Sadece problemin ortaya konması anlamında çalışırsa yine çok fazla faydası olmaz. Hem problem hem çözüm ama en sonunda insanlar bizi ortaya koyduğumuz raporla değerlendirecekler. O hâlde bizim sadece dinlemek, notlar almak, efendim kayıtlar tutmak değil, aynı zamanda raporlama gibi de bir fonksiyonumuz var, 3+1 aylık bir süremiz var, yani üç ay çalışıyorsunuz sonra bir ay daha uzatıyorsunuz. Raporlamaya bir an evvel başlamak lazım, yani birinci aydan itibaren raporlamayla ilgili ayrı bir ekibin çalışıyor olması lazım ki burada Mustafa Bey deneyimli bir arkadaş. Bu arkadaşımızın ona göre bir kurgu da yapması gerekiyor, bu birinci söyleyeceğim şey.

BAŞKAN – Takvimi onlar çalıştı, arkadaşlar.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – İkincisi de: Genellikle sık yapılan hatalardan birisi, hep böyle ha bire insanları dinlemek, konuşmak, işte tartışmak falan, bir şeyler yapmak. Hâlbuki bizim arada bir, tercihen birinci ayın sonunda, daha sonra son iki ayda da birazcık daha kısa aralıklarla kendimizin bir değerlendirme toplantısı, yani üyelerin ve uzmanların bir araya gelip “Ne yaptık, nereye

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016 Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 13

gidiyoruz, ne yapıyoruz?" şeklinde bir değerlendirme toplantısı yapmasının çok ama çok yararlı olduğunu ve olacağını düşünüyorum. Çünkü çok detaylandırıldığı zaman bir müddet sonra toparlamak mümkün olmuyor. Bir müddet sonra da "Ya bunu da yazalım, şu da yazık olacak, heba olacak." filan gibi birtakım gerekçelerle daha sonra şişkin ama çok fonksiyonel olmayan bir raporla karşı karşıya kalabiliyoruz.

Benim bir de daha önce yaptığım birkaç tane uygulama vardı. Bir tanesi -bilmiyorum tabii Komisyonumuzun çalışma stili şey mi olacaktır- daha çok basına açık olacaksa bunun çok fazla bir zarureti olmayabilir ama bazen basına kapatmanız gerekebilir. Ben basın bürosundan bir basın müşaviriyle çalıştım ve bunun çok faydasını gördüm, en azından derli toplu bir özet anlamında.

Bir şey daha söyleyecektim, bir de büyük rapor yanında küçük bir rapor özetinin yapılmasının da hem milletvekillerimizin hem ilgili kurumlarımızın değerlendirmesi ve rapordan daha fazla faydalanılması açısından yararlı olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum. Önemli tecrübeler bunlar, hepsini not aldım tek tek. Ara değerlendirme toplantısını son derece önemsedim, onu mutlak yapmamız gerektiğini düşünüyorum. Basın müşavirliği konusunda siz lütfen not alın.

YASAMA UZMANI MUSTAFA BIÇER – Tarım Elemanı şeyimiz var, Gürsel Bey.

BAŞKAN – Onu değerlendirelim.

Peki, bir şey söylemek istiyorum. Bu sosyal medya ve iletişim, İnternet konusu, yani kendi alanım olduğu için söylüyorum: Bu, topluma televizyon ilk girdiğinde de benzer kaygıları ve benzer sıkıntıları yaşadık. Sonuçta bir iletişimci olarak tabii ki asla yasaklama ve sansür taraftarı değilim fakat bunun da eğitimlerini veren biri olarak söylüyorum. Sadece not düşmek kabildinden, yani çok gündemle direkt çok ilişkili değil söyleyeceklerim. Bulunan mecraların Facebook, Twitter ya da diğer mecraların kullanım amaçlarını biliyor olmamız... Yani okuryazarlık dediğimiz şey, o medya okuryazarlığı dediğimiz şey o kadar önemli ki yani o ölçüyü kaçırdığınız zaman, işte televizyon seyretme saatleri sekiz-on saati bulan bir toplum oluyoruz ya da bütün gününü İnternette geçiren bir toplum oluyoruz. Ama mesela aile açısından baktığınızda, kendi ailem için söyleyeyim, zorunlu sebeplerle ayrılıyorsunuz, mesela çocuğunuz eğitim için başka bir şehre gidiyor ya da başka bir ülkeye gidiyor. Bu mecralar aslında sizin ailenizi bir arada tutan mecralar oluyor, WhatsApp gruplarınız, aile gruplarınız, vesaire. Yani bu medya okuryazarlığı dediğimiz şey o kadar önemli ki bu mecralar nedir, ne amaçla kullanılır, hangi sınırlarda kullanılır? Bir dönem bu BBG evi gibi bir yayın çıktığında herkes bir böyle oturdu kalktı "Nasıl oluyor, böyle her tarafta kamera nasıl oluyor!" diye. Aslında, bu sosyal medyayla herkes kendi kamerasını kendi telefonunda kullanıyor. Yani, bu tür handikapları olan "medya okuryazarlığı" dediğimiz kavram oturduğunda, belli sınırlarda, sürelerde kullanacağız, hatta faydalanacağınız da mecralar. Yani, ben her gün aradığımda kızım telefonumu açmayabiliyor ama her gün yazdığımda o WhatsApp'ta mutlaka bir cevap veriyor, o zaman iletişimimi koparmamış oluyor, gibi gibi. Yani, bunu sadece not düşme kabildinden söyledim.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) - Affedersiniz, şimdi, tabii, burada Emine Hanım da bahsetti, artık "aile" dediğimiz zaman, özellikle çekirdek aile; anne, baba, çocuklar, onlar belli aralıklarla otururlar konuşurlar, sohbet ederler, muhabbet ederler, belli bir zaman sonra da herkes odasına, yatağına çekilir ve yatar, değil mi? Yani, klasik tarif o. Ama şu anda bir kompartıman sistemi var âdetâ. Yani, bir trendeki kompartıman gibi herkes... Aslında herkes de çok bir araya gelemiyor, mutfakta işte alelacele birileri bir şey atıştırıyor, bilmem ne yapıyor filan, herkes kendi dünyasına çekiliyor. Birisi dizi, birisi haber, maç, öbürü Facebook, Twitter veya başka bir şey.

Şimdi, burada önemli aktör esasında ailenin öncü güçleri anne ve baba. Anne ve baba şayet bu konuda bilinçli değilse o zaman olayı sevk ve idare etmekte sıkıntı çekiyor. Adana'da bir televizyon programı var, sokak röportajı yapmış, 30-35 yaşlarında, aslında baktığınız zaman da aklı başında bir hanımefendi, diyor ki: "Benim kızım ben yokken hiç İnternet'e girmez, bilgisayar açmaz, hep benim yanımda yapar." "Peki, sen kontrol edebiliyor musun?" Yani, bu dijital okuryazarlık anlamında 8 tane kaidе var. Yani, bir bilgiyi bir başkasıyla mukayese edebilme, bir bilgiyi veya bir siteyi sık kullanılanlara ekleyebilme, kendi İnternet geçmişini silebilme filan gibi 8 tane uluslararası kriter var ve bu kriterden 2011 sonu yapılan "Euro Kids" diye bir araştırmanın sonucu -şu anda güncel veriyi bilmiyorum ama- 25 Avrupa ülkesi arasında dijital okuryazarlık anlamında en yüksek Finlandiya çıktı, 8 üzerinden 5,8 civarında; en düşük de tahmin edebileceğiniz gibi Türkiye çıktı. Çünkü Türkiye'de anne, baba, ebeveynlerin bilgisayarla ilişkisi çok sağlıklı değil. Yani "Ben bilgisayardan çok iyi anlıyorum." diyenlerin de anladığı şey Facebook'a girip orada kendisine gelen mesajlara böyle bozuk bir Türkçeyle cevap vermekten ibaret. Dolayısıyla, bu söylediğiniz husus çok ama çok önemli ve belki bugün önemli, yarın çok daha önemli. Onun için, mutlaka bizim Komisyonumuzun gündeminde olması gerekiyor ve asıl ailenin o ana aktörlerini de eğitmemiz lazım. Bir küçük esprili anekdotla da konuşmamı bağlayayım: Bir düğündeyiz, 2 ayrı masada oturuyoruz ve masanın ana aktörü konumunda bir arkadaş var, sürekli insanlar böyle konuşuyor falan, o telefonuyla oynuyor falan, ben de ona şöyle mesaj yazdım: "Telefonunla fazla oynarsan telefonun bozulur, gözün bozulur, parmakların bozulur, bir de beraber oturdukların bozulur." Bunu okudu, ondan sonra döndü baktı, tebessüm etti ve hemen koydu şeyi.

Onun için, bizim ana aktörleri eğitmemiz çok önemli ama erişkin eğitiminin de çok zor olduğunu kabul etmemiz lazım. Çünkü "Gördük geçirdik." diyor, "Ben bu kadar yıllık tecrübeliyim." falan diyor. Benim 80 yaşında annem var, günde 2 tane gazete okur, düzenli kitap okur, benim kütüphanemde benim okumadığım kitapları filan okur, bir şey söylediğim zaman "Bu kadar yıllık tecrübem var, sen bana bir şey mi öğreteceksin?" filan diyor mesela annem, haklı.

Onun için, erişkin eğitimi ve o özellikle medya okuryazarlığı, dijital okuryazarlık, sağlık okuryazarlığı, bilmiyorum aile okuryazarlığı filan var mı? Belki yoksa da böyle bir kavramı da bizim şey yapmamız lazım yani insanlara koymamız lazım. İşte, evlilik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 14

okulları gibi şeyler ama işte okulda iki haftalık böyle kargacık burgacık kurslarla neyi ne kadar öğretebilirsin? Belki onu yeniden dizayn etme gibi bir öneriyi de ortaya koyabiliriz, koymalıyız. O yüzden, başlıyalım, tekrardan söz aldım.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Size söz vereceğim, ondan önce şunu söyleyeyim: Şimdi, uzman arkadaşlarımız ön çalışma yaptığında tabii mutlaka hukuk boyutu yani HSYK'daki aile hâkimleri, işte Adalet Bakanlığı boyutu, oradaki uzmanlar, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olduğu gibi, Çalışma Bakanlığı -mesela kadın güçlendirmesi konusunda özellikle- Millî Eğitim Bakanlığı -sizin bahsettiğiniz husus- efendim Yargıtay tetkik hâkimleri, Diyanet İşleri Başkanlığı aile irşat büroları var, onlar, hatta sadece Emniyet değil, Türkiye'nin büyük bir kısmı biliyorsunuz Jandarma bölgesi yani Jandarmadan da bu anlamda intikal edenler için arkadaşlar bir uzman önerdiler. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı, özellikle cinsel sorunlar noktasında yani bu aile bütünlüğüne nasıl yansıyor noktasında da Sağlık Bakanlığı ve tabii bir de Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Sayın Vekilimin ilk toplantıda önerdiği. Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız ya da oranın vatandaşı olmuş Türkiye kökenli olanların da en önemli sorunlarından biri. Oradan da bir uzman alıp oradaki sorunlar üzerine de bir çalışma yapmamız gerekiyor. Bunların hepsi...

SAİT YÜCE (Isparta) – Zamanımız yetecek mi Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Şimdi, şöyle: Bizim -çarşamba ve perşembeleri toplanırsak- önümüzde 24 toplantı günümüz var, Komisyon ara çalışmaları hariç.

Kabaca şöyle bir taslak belirledik: Birincisi, önce durum tespit analizi yapalım kısa bir süre yani çok uzun zaman harcamayalım, Salih Bey'in söylediğine çok katılıyorum, zaten aşağı yukarı sorunları biliyoruz ama bunları bir derleyip toplamak, çerçeve çizmek kabilinden.

İkinci aşamada, özellikle sivil toplum kuruluşları ve akademisyenlerden çözüm önerileri alalım. Yani, bu sorunlarımız belli, işte kadın şiddeti var, çocuk şiddeti var, yaşlılar, engelliler neyse.

SAİT YÜCE (Isparta) – Yani, sorunu dinlemeyelim ama çözüm önerisini alalım.

BAŞKAN – Sorunu çerçeve çizmek kabilinden dinleyelim, bir çerçeve çizmemiz lazım ama çok yoğun, bu 24 günün yoğun bir kısmını sorun dinleyerek değil, çözüm önerileriyle geçirelim. STK ve akademisyenler ağırlıklı, Sayın Deniz Vekilimin önerdiği hocaları çok önemsiyorum.

Aynı zamanda, tamam, tabii biz bu çözüm önerilerini dinledik, ne olacak? Yani, biz bunları nasıl pratiğe dökacağız, ne olacak? Yasal düzenlemeye ihtiyacımız var, bazı politikaların oluşması gerekiyor. Yani, politika oluşmazsa hiçbir anlamı yok bu çalışmanın. O anlamda, çözüm üzerine kamu kuruluşlarını akabinde bir daha dinleyelim. Yani, Aile Bakanlığı sosyal hizmet boyutu ya da Adalet Bakanlığı hukuki düzenlemeler boyutunda tekrar geri dönüp bir derleme, toplama yapalım ki nokta atışı efendim işte, kadının güçlendirilmesi için ve kadın cinayetlerinin boşanma aşamasında önlenmesi için -çok basit cümleler kuruyorum- falanca kurum şunu yapmalı, falanca kurum bunu yapmalı, şöyle bir düzenleme çıkmalı. Efendim, işte, icra yoluyla çocuk görülmesi. En çok rahatsız olduğum konu. Bu masada buna çözüm mutlaka bulmamız gerektiği kanaatindeyim. İşte, bunun falanca kanalla görüşülüp şöyle bir düzenlemesi. Yani, bunları tak tak bir tabloyla koyabilmemiz lazım ki ortaya bu Komisyon olarak benim içime de sinen eminim hepimizin aşağı yukarı içine sineceği sağlıklı bir şey yapalım, en sonunda bu çözüm önerileri üzerine kamu kuruluşlarıyla tekrar istişare edelim diyorum.

Ali Bey, sizi çok beklettim, hemen size veriyorum sözü.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım; tekrar Komisyonumuz inşallah hayırlı hizmetlere vesile olsun diyorum.

Bence Komisyon üyesi bütün milletvekili arkadaşlarımla Komisyonumuzun isminin çok uzun olması münasebetiyle kısa bir isim kullanalım ve bu ismin de pozitif olması için aile bütünlüğünün korunmasını esas alalım. Bütün konuşmalarımızda, basına yapmış olduğumuz açıklamalarda, sair görüşmelerimizde hep bu pozitif ismi kullanalım. Çünkü Meclis Genel Kurulumuzun bize vermiş olduğu görev ve sorumluluk aile bütünlüğünü olumsuz etkileyen unsurları ve boşanmaları tespit ve ailenin güçlendirilmesi amacıyla yapılması gereken önlemler. Dolayısıyla, bizim ana işimiz aile kurumunun güçlendirilmesi için neler yapılmalı? Aileyi sona erdiren önemli hukuki süreç olan boşanmadaki sorunların araştırılması ve çözüm önerilerinin bulunması. Benim bütün arkadaşlardan istirhamım mümkün olduğu kadar hep pozitif dili kullanalım. Yani, boşanmaları araştırma komisyonunda mümkünse hiç kullanmayalım. Böyle bir beyan bizim kuruluş amacımızla çok örtüşmez diye düşünüyorum. Bu çerçevede, inşallah, bir, sorunların tespiti; iki, çokça çözüm önerileri. Bu çözüm önerilerinin bir kısmı kanun değişikliği olabilir, bir kısmı yönetmelik değişikliği olabilir, bir kısım kurumların ilave idari tedbirler alması gerekebilir. Az önce Sayın Başkanın dediği gibi de sonucumuzda, raporlama kısmında... Ve Sayın Necdet Ünüvar Vekilimizin, Başkanımızın önerileri de önemli. Komisyonun raporu çok uzun olabilir mi? Eklere daha uzun olsun ama rapor okunduğu zaman herkesin hem okumaya zamanı olsun hem de daha anlaşılabilir olsun.

BAŞKAN – Katılıyorum ben de.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Ben yapılması gerekenlerle ilgili kendime göre bir süreç yönetimi veya ilgili kuruluşlardan çağırmanız gereken uzmanlarla ilgili bir maddeler başlığı yaptım.

Birincisi -az önce Sayın Vekilimiz Necdet Bey de dedi- mümkün olduğu kadar -Ankara'da çok uzman var, dışarıda da uzman var ama biz Ankara'dayız, Meclisin yoğun bir gündemi var, ayrıca hepimizin de bölgelerinde siyaset yapma görevi var- Ankara'dan daha çok arkadaşları davet edersek faydalı olur, hızlı olur, çözüme odaklı oluruz. Ankara'da aile mahkemesi hâkimleri çok uzun süredir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 15

görev yapan, hakikaten çok kabiliyetli, bu konuda tecrübesi olan arkadaşlar. Ben Adalet Bakanlığının bu konuyla ilgili kanun tasarılarında da komisyonda çalışan arkadaşlarla görüştim, katılabileceklerini ancak duruşma günlerinin ayarlanması kaydıyla bir iki toplantıya gelip görüş verebileceklerini söylediler. Bunları önemsiyorum. En azından 2 tanesi bayan olursa, 1 tane erkek aile hâkiminin olmasını da yani farklı cinsiyetten de hâkimlerin olmasında fayda mülâhaza ediyorum.

Büyükşehirlerde cumhuriyet savcılıkları büro esasına göre çalışıyor. Aile içi şiddet ve cinsel istismarla ilgili bir büro var cumhuriyet savcılığında. O bürodaki cumhuriyet savcısı arkadaşlarımızın çok ciddi tecrübeleri var, sorunlarla ilgili tespitleri var, oradan bir cumhuriyet savcısı arkadaşımızı dinlememizde fayda var.

Malum Yargıtay 2. Hukuk Dairesi boşanma ve aile hukukunun en temel dairesidir. Yargıtayın da en köklü gelenekleri olan dairelerinden birisidir. Daire Başkanımızı bir davet edip dinlemekte ve oradan Komisyona uzman olarak bir tetkik hâkimini Başkandan isteyip bir tetkik hâkiminin olmasının sorunlar ve çözümler kısmında bize çok katkı sağlayacağı kanaatindeyim.

Adalet Bakanlığı, malum, UYAP Sistemi'ne geçtikten sonra bütün mevzuatı, kararları, davaları UYAP ortamında istatistik olarak tutuyor. Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nün Adli Sicil ve İstatistik Daire Başkanlığı var. UYAP'tan aldığı bütün bilgileri okuyor, sınıflandırıyor ve onunla ilgili görüş beyan ediyor. Buranın daire başkanı olan hanımefendi de, hâkime hanım, bir önceki komisyonun uzmanıymış. Dolayısıyla, bu konuya çok vâkıf bir bayan.

BAŞKAN – Kadına şiddet araştırmasında mı?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Evet.

Ben Genel Müdür Hanımefendiyle, Adli Sicil Genel Müdürlüğümüzle görüştim, işinin çok yoğun olduğunu ama toplantılarımızın bir kısmına katkı sağlayabileceğini söylediler.

Aile Bakanlığının Hukuk Müşavirliğindeki avukat arkadaşlarımızın, hukuk müşavirlerimizin çok katkısı olur. Çünkü onlar Türkiye'nin her yerindeki bu davalara bizzat gidiyorlar, görüyorlar, yaşıyorlar, onlardan istifade edebiliriz. Belki bir tanesini uzman olarak... Yani, bir müfettiş arkadaşımız geldi müfettiş boyutuyla ama bir hukukçu da, bizatihi o davalarda o dilekçesini yazıp işlerin içinde yaşayan bir arkadaşımız olarak müdahil oluyor.

BAŞKAN – Müdahil oluyor çünkü yasa gereği Bakanlık onlara.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Onun çok katkısı olur.

Cinsel suçlarla ilgili eskiden Yargıtay 5. Ceza Dairesiydi, şimdi 14. Ceza Dairesi bu konunun uzman dairesi. Bu suçlarla ilgili sorunlar açısından daire başkanı veya bir tetkik hâkimi veya uzun süredir çalışan bir üyeyi dinlememizin de bize yol gösterici olarak faydası olur.

Akademik camiadan, YÖK'ten, üniversitelerimizdeki -az önce Sayın Vekilimin söylediği- hocalarımızı, başka hocalarımızı da, onları dinlememizin faydası var.

Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Dairesinin "Aile İçi Şiddet Şube Müdürlüğü" diye bir şube müdürlüğü var. Yani, sırf bu işe çalışan, çok uzun süredir daha önceki komisyonlarda da görev yapmış bir emniyet müdürü, şube müdürü arkadaş çalışıyor. Jandarmanın var.

Sorunların çözümüne önerilerimiz babından bizim tabii bir medeniyet projemiz, kültür projemiz ve bir şehirleşme, konut kısmı var. Çevre Bakanlığı ve TOKİ'nin aile bütünlüğünün korunmasıyla ilgili yapılan işlerdeki ve konut mimarisine önerimiz açısından en azından bir uzmanı dinlemek ve bizim alacağımız tedbirler ve önerilerimiz açısından...

SAİT YÜCE (Isparta) - Yani, adliyeye intikal etmeden karakoldan geri gönderilen de var, örnekler var.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Var, tabii.

Ama hayır, şöyle: Bizim Ceza Usul Kanunu'muz 160, 161'de bir suç olmuşsa hazırlık soruşturması mutlaka savcının emriyle başlamak zorunda, karakola gelmiş olsa bile savcı mutlaka haberdar olur. Yani, o eski sistemle karakolda...

SAİT YÜCE (Isparta) – İntikal edebilir.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Belki çok istisna olabilir yani ama çok istisnadır.

Kültür Bakanlığından yani kültürümüzün, medeniyetimizin merkezi olan buradaki üretilen bilgi ve birikim açısından bir uzmanı dinlemekte fayda olabilir.

Elektronik cihazlar hayatımızı -az önce konuştuk- ciddi manada kolaylaştırıyor ama bugün artık boşanmaların ve ailedeki iletişimsizliğin en büyük sebebinin iletişim aracı olduğunu, denizdeki balığın... Millî Eğitim Bakanımız Nabi Avcı'nın meşhur bir "Enformatik Cehalet" diye bir kitabı vardı. Hayatım boyunca, en güzel, hoşuma giden kitap kapağı, denizdeki balığın suyu pipetle içmesini hiç unutmam. Yani, maalesef, enformatik cehalet, dünyanın her yerinden bilgi sahibi oluyoruz ama aile için iletişimi kesiyor. Bu konuyla ilgili... Ve sosyal medya benim avukat olarak yoğun uğraştığım alanlardan birisi. Sosyal medya ailelerin parçalanmasına ve bütünlüğünün bozulmasında önemli bir etken.

TRT'nin aileyle ilgili yapmış olduğu, "Ömür Dediğin" programı belki son dönemlerde yapılan en güzel programlardan birisi. Bizim önerilerimiz arasında çok uzun; kırk, elli, altmış, yetmiş yıl birlikte yaşayan ve birbiriyle gerçekten çok iyi geçinen ve bütün çevrenin saygı duyduğu örnek birkaç aileyi de burada dinlemenin veya bizim -bir alt komisyonun- basınla birlikte gidip onu evinde dinlemesinin faydası olacağı kanaatindeyim.

Az önce de söylendi: Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Yurt Dışı Akraba Topluluklarında bu konu olmazsa olmazlarımız. Buralardaki uzman arkadaşlarımızın dinlenmesi... Barolar ve diğer söylenenler de, bunlar ilave olduğu için... Bu hususlarda... Belki şey çoğaldı ama sonuçta söylenenler hepimizinki tekrar olduğu için bunları daraltarak sonuca gidebiliriz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyona : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 16

Biz sabahleyin Sayın Vekilimiz Emine Hanım'la da... Aile Bakanlığımızda bu konuyla ilgili bir komisyon kuruldu. Yaklaşık 20 kadar milletvekili arkadaşımızla biz oradaydık sabah, oradan buraya geldik.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Hukukçular mı?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yok, hukukçular... Bayanlarımız çok olmuş ama özü itibarıyla hukukçuların olduğu bir komisyondu. O komisyonda da bu çıkartılan aileyle ilgili bütün kanunlar, mevzuatları da... Orada da bir tarama yapılıyor. “Acaba ne yapabiliriz?” diye. Karşılıklı iki komisyonun bilgi iletişiminin de birbirine faydası olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Ali Bey.

Onları yazılı alırsak sizden sevinirim.

Teşekkür ediyorum.

SAİT YÜCE (Isparta) – Mahmut Bey'e geçmeden kısa bir şey Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Ergün Bey istemişti, ona veriyorum sözü. Sonra Mahmut Bey'e...

SAİT YÜCE (Isparta) – Ben sadece bu toplantıların İstanbul'da da bir ya da iki gün yapılmasını... Niye? Çünkü hakikaten değerli uzmanlar, akademisyenler de var. Biz komisyon olarak oraya gidemez miyiz?

BAŞKAN – Takvim olarak onu planlıyoruz. Evet, uzmanlarımız önerdi onu. Bir iki gün İstanbul'daki uzmanları İstanbul'da dinleyelim ve heyet olarak beraber inşallah.

Evet Ergün Bey, buyurunuz.

ERGÜN TAŞÇI (Ordu) – Öncelikle, Ali Bey'in ifade ettiği gibi, bu ailenin bütünlüğüne bütüncül yaklaşmak gerek. Bir birey olarak, toplumda yaşayan bir birey olarak hepimiz bölgelerimizdeki gelişmelere ve Türkiye'nin teknolojiyle beraber geldiği noktaya vâkıfız. Öncelikle, sonucu ne olmalı? Onu, arzumu ifade edeyim. Ona göre çok hızlı, çok seri bir şekilde... Amerika'yı yeniden keşfetmeye gerek yok.

Sonucu şu olmalı: Mutlaka ve mutlaka alışkanlıkların değişeceği bir raporun ve eyleme geçecek bir sonucun çıkmasını arzu ediyorum. Yani, buradan sonucu açıkladığımızda kurumlar, taraflar, üzerine vazife olan insanların artık eyleme geçmesi gereken bir rapor ve devamında bir sürecin gerçekleşmesini arzu ediyorum. Bunun için de olması gereken şudur: Evet, onu dinleyelim, bunu dinleyelim. Bunlar, zaten veri olarak, bütün çalışmalar, bu konuyla ilgili bilgi sahibi olan insanlar bellidir. Gerek buraya katılarak veyahut da gerekse çalışmalarını rapor hâlindeyse bunlara ulaşmaya çalışacağız. Buradan çok sağlıklı, çok kısa ve çok net sonuç çıkaracağız. Bunun için Aile Bakanlığımızın, Millî Eğitim Bakanlığımızın, Diyanet İşleri Başkanlığımızın ve sivil toplum örgütünün çok aktif bir şekilde bu Komisyondan haberdar olması lazım. Burada basın ayağıyla ilgili, Necdet Hoca'nın ifade ettiği gibi, evet, güzel bir şekilde topluma da bir mesaj vermemiz gerekiyor. Evet, çok ciddi. Çünkü, boşanma bizim çalışmamızın çok küçük bir kısmı, sonuç kısmı belki ama esas olan şu: Birlikte gözüküp de mutlu olmayan ailelerin olduğu bir toplumda, birlikte olup da çocuğuyla iletişim kuramayan ailelerin olduğu bir toplumda, birlikte yaşıyor gözüküp de aynı dili konuşamayan bir toplumun bir an önce normalleşmesi gerekiyor. Bu bağlamda biz bu çalışmalara ilişkin...

Ben dün Aile Bakanlığında bütün çalışmalarını çıkarttım. Sayın Başkan, onları takdim edeceğim. Zaten bakanlıkla beraber çalışıyoruz. Öncelikle, Bakanlığımıza baktığımız zaman bunu, altı çizilecek şeyleri söylemek isterim. Birinci önerim şudur: Burada biz bir Komisyonuz, bir ziyaret yapacağımız zaman Komisyon tek olarak ziyaret yapmak yerine, zamandan istifade etmek için, burada Komisyon sözcümüz, yardımcımız görev yaparak her bölgeye 2'şer, 3'er Komisyon üyesi olarak görevlendirme yaparak bölgelerimize bir gidelim, oralardan mesaj verelim, gitmeden önce oradaki muhataplarımızı... Dolayısıyla, bir böyleye gittiğimiz zaman o bölgenin... Çünkü her bölgemizin ayrı yaşam sıkıntıları, ayrı iletişim sorunları var. Türkiye'yi tek bir formatta masaya yatıramayız. Dolayısıyla, Karadeniz'i... İşte, mesela ben Orduluyum. Ordu'da merkez yaparak bu anlamda Karadeniz'i Ordu'yu bir çalışma olarak masaya yatırabiliriz. İşte, doğuyu, işte, güney doğuyu, işte Diyarbakır, vesaire gibi bir yerde, işte Marmara'yı İstanbul'da, İzmir'de gibi... Önerim buradaki arkadaşlarımız da...

Zaten beni heyecanlandıran bu Komisyondaki arkadaşlarımızın hem nosyonunun bu Komisyona uygun olması hem özel sektördeki avukatlık mesleğinden gelen tecrübenin burada olması ve kürsüdeki insanlarla da iletişim anlamında... Yani nereye sondaj atacığımız belli. Dolayısıyla, Komisyonumuzun da bir bütünlük içerisinde, eş zamanlı bir şekilde, bir Türkiye seyahatiyle biz alacağımızı alırız.

Bu bağlamda, Aile Bakanlığına bakıyorum. Buradan bu mutlaka çıkmalı. Aile Bakanlığımız... İletişim çağıyla beraber, olmayan sorunların artık bugün sıcak bir şekilde gündemde olduğunu görüyoruz. İşte, elektronik ortamda yaşıyoruz ve Aile Bakanlığı öncesi kamu kurumları ile bugün Aile Bakanlığımızın kadrosunu mukayese ettiğimizde sayısal olarak belki artış gözükse de niteliksel anlamda Aile Bakanlığımızın mutlaka ve mutlaka çok nitelikli insan kaynağıyla zenginleştirilmesi önerimiz olmalıdır. Bunun da cazip hâle getirilmesi noktasında -bu ekonomik olmayabilir ama- buna ilişkin, bürokrasiden gelmiş birisi olarak, Aile Bakanlığımızı, işte Ahmet'in, Mehmet'in bir şekilde unvan alacağı bir yer olmaktan ziyade, nitelikli insanlarımızın... Nasıl ki “eğitim” diyoruz, aile ile eğitimin ayrılmaz bir parçası olarak değerlendirdiğimizde, bu Bakanlığımızın yapısal yönünün çok güçlü olmasına önem vermemiz gerekiyor.

İkinci ayağımız, yani, il kadrolarımızın bu Bakanlığımızda belki sayı itibarıyla fazla artmasa da niteliğinin artırılmasına yönelik bir sonuç çıkmalı diye düşünüyorum. Çünkü biz buradan çok kuruma mesaj vermiş olacağız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016 Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 17

Millî Eğitim Bakanlığına şöyle bir mesaj vermemiz gerekiyor: Okul-aile-veli üçgeninin mutlaka güçlendirilmesi gerekir. Çünkü, ailedeki iletişim sorunlarımız çocuklarımızın eğitimine, çocuklarımızın başarısızlığına yol açıyor ve dolayısıyla toplumun negatif anlamda etkilenmesi gibi bir süreçle karşı karşıya kalınıyor. Onun için, gerçekten Türkiye’de devletin kadrolarına baktığımız zaman çok büyük... Yani insan üzülüyor. Yani bugün Aile Bakanlığımız küçük gibi gözükse de 15 bin-20 bin kadrosu var, Millî Eğitim Bakanlığımız 1 milyona dayanmış, Diyanet İşleri Başkanlığı 100-150 bin kadroya sahip. Dolayısıyla -bu Komisyonun önemini vurgulamak için söylüyorum- bu toplumun bütün katmanlarının geçeceği burada, Komisyon üyelerimizin heyecanı ortada. Dolayısıyla, kurumlarımızın uzman kadroları da hazır buradayken... Yani, bürokrasideki alışkanlığımız şudur: “Onu dinledim, bunu dinledim.” den öte, çok kısa ve net, hap gibi, sonuç çıkaracak, vurgu yapacak çalışmalar yapmamızı öneriyorum.

Boşanma nedenlerinin ortadan kaldırılmasına ilişkin şunu söyleyebilirim efendim: Aile Bakanlığımızın taşra birimleri aracılığıyla boşanmak için mahkemeye başvuran çiftlere yönelik boşanma sürecine ilişkin bir danışmanlık hizmetini geliştirme gibi bir öneri yapabiliriz. Yani, dilekçeyle mahkemeye giden, başvuran kişilere biz o süreçte kurumsal anlamda ne tür katkı verebiliriz, Bakanlık ne tür katkı verebilir, bunun üzerine kafa yormamız gerektiğini düşünüyorum.

Ekonomik gelişme diyoruz, bakın, az önce Salih Bey ifade etti, aslında nereden baktığınıza bağlı. Ekonomik gelişme dolaylı olarak boşanmayla mücadeledir. Niye? İnsanların gelirini artırırınız ve dolayısıyla boşanma azalır gibi bir yaklaşım, korelasyon bazen aynı sonucu vermiyor, Salih Bey’in ifade ettiği gibi. Hükümetimiz, bu anlamda, ekonomik gelişmenin ilerlemesi anlamında, kalkınması anlamında, hakikaten bu boyutuyla devlet olarak her türlü çalışmayı, işte, İŞKUR aracılığıyla, yerel yönetimler aracılığıyla ve değişik formülasyonlarla çalışıyor ama bu yetmiyor. Bu anlamda medya, medya planlaması, çok önemli bir görevimiz olduğunu düşünüyorum. Medya planlaması sadece Hükümetin yapacağı bir şey değildir, medyayı yönetenlerin, medyayı yöneten insanların profesyonelce bu perspektifi kazanması lazım, kazandırmamız lazım. Medya ile ilişkilerimizin nasıl olacağına ilişkin bu konuda bir yol haritası belirlememiz gerektiğini düşünüyorum, bire bir görüşmedir veya... Çünkü, bu anlamda çalışırken yeni bir bilgi sahibi olduğum bir konu, Amerika Birleşik Devletleri’nde Ebeveyn İzleme Kurulu -dolayısıyla bu bir sivil toplum örgütü- bu sivil toplum örgütü aile değerlerine aykırı gördükleri dizilerde reklam verenler üzerinden baskı yapıyor. Yani, aile değerlerini tahrip eden dizilere ilişkin reklam veren insanları yok edici bir şekilde baskı yapıyor, sizin ürünüze ilişkin bir boykot. Yani, bizim toplumumuzun en kıymetli hazinesi ailedir. Bütün Batılı yazarların dün gıpta ettikleri bu toplumun maalesef ve maalesef çözünürlüğünü, çözülme sürecini gördüklerinde “Evet, sizin en güçlü yönünüz buydu.” dedikleri aile mutluluğunun korunması noktasında bizim derhâl müdahale etmemiz gerekiyor. Zaten bir ihtiyaç var ki bu ihtiyaca binaen bu süreç... Eşi olmayan, evlenmiş ve ayrılmış bir insanın mutlu olmasını bekleyemezsiniz. Yani belki ayrılması mutluluk sağlamış olabilir ama mutlu bir aile düzeninin olması, hele hele çocuğu olan bir ailenin işinde başarılı olması, toplumla barışık olması mümkün değildir.

En önemlisi, empati yapamıyoruz yani ifade ettiğimiz gibi, en mutlu insanları belki de geliri en düşük insanlar olarak toplumda görünce eğitimi bir daha masaya yatırma ihtiyacı görüyoruz çünkü empati yapmıyoruz. Bilgi sahibi olmadan, işte, insan ilişkilerinde çok ciddi anlamda kredilerimizi tüketiyoruz, birbirimizle iletişim sorunu yaşıyoruz. Dolayısıyla sokakta yaşadığımız sorunun ailede daha fazlasını yaşıyoruz ve dolayısıyla aile müessesesi, mutlu bir aile şeyi yok olmuş oluyor. Bunun en büyük göstergesi şudur: Toplumumuzda kişisel gelişim uzmanlarının son zamanlarda arttığını görüyoruz. Buna ciddi bir şekilde emek vererek, para vererek, belki de yerel yönetimler anlamında, kamu kurumları anlamında bu insanlara para vererek mutluluk arıyoruz ve dinlediğimizde hakikaten içinde de bir şey olmadığını, belki toplumun bir iki öznesini örnek vererek, böyle bir sunum yaparak toplumda bir sektör oluştuğunu görüyoruz.

Benim söylemek istediğim, Diyanet İşleri Başkanlığı gibi dinî değerlerimizi resmî olarak, kamu hizmeti olarak veren kuruluşumuzun birikimini yanımıza almamız lazım. Eğitim ordumuzun yönetiminden öğrenci-veli ilişkisine kadar mutlaka buradan eğitim camiasına bir mesaj çıkmalı. Aile Bakanlığımızın mutlaka taşra teşkilatları çok güçlendirilmeli. Medya ayağını da çok ciddi bir şekilde masaya yatırarak çalışmamızı devam ettirirsek usul anlamında, sonuç kısmının da takibini yapabilecek ve raporda kalmayacak, eyleme geçecek bir raporun çıkmasını temenni ediyorum.

Şimdilik teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Ergün Bey.

Mahmut Bey, buyurunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şu anda gelen son dakika haber, Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Koç Hakk’ın rahmetine kavuşmuş, Allah’tan rahmet diliyorum, ailesine ve sevenlerine sabırlar diliyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, evet, ben kendi adıma yararlandım, güzel başlıklar gündeme getirildi. Bir dönem bir Millî Eğitim Bakanı “Bu ülkede solcular çok, biz okulları idare edemeyiz ve en iyisi eğitimlere kapatalım.” şeklinde demişti. Şimdi, bilgi çağında, sosyal medyada şu oluyor, bu oluyor, evet, ben Sayın Necdet Bey’in düşüncesine katılıyorum yani eğitimle bu işin... Netice itibarıyla eğitim sorumluluk getirir, bilinç getirir, düzey getirir yani eğitimle biz bu sorunu halledebiliriz. Aksi takdirde yarın diyecek ki bu Komisyon “Efendim, bu sosyal medya grubuna biz bu konuda eğer yasaklama getirebilirsek belki bu işleri kıstlarız.” şeklinde, bu çok yanlış bir mecraya doğru girer.

BAŞKAN – Yok, yok, kimse öyle bir şey söylemedi, Necdet Bey söylemedi, biz de söylemedik.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Olsun, değil ama söylüyorum, Necdet Bey eğitimle bu işin olabileceğini... Sorumluluk getiriyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 18

BAŞKAN – Medya okuryazarlığı dediğimiz şey çok önemli, hayatımıza ne kadar sokacağız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Burada bir de şey hususunu...

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Hatta şöyle bir şey ilave edeyim: Bizim Komisyonumuzun yetkili bir de Twitter hesabı olsun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Güzel, güzel bir öneri.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Adı da “aile bütünlüğü” olsun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir de şunu yapmak lazım: Şimdi, değerli arkadaşlar, biz Türk toplumu olarak her türlü dinden insanlarla bu toplumda yaşıyoruz yani dinî kesimlerin de temsilcilerini çağırmakta yarar var diye düşünüyorum. Yani, aile bütünlüğü derken toplum olarak 78 milyon insanız, 78 milyon insanda her dinden insanlar var, o temsilcileri de çağırmakta yarar var.

SAİT YÜCE (Isparta) – Onlar da farklı bir şey söylemezler herhâlde bu konularda.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir şey diyemiyorum, bence bir çağırmakta yarar var, bir dinlemekte yarar var.

Üçüncü bir konu, hepimiz bu konunun tanığıyız. Dün akşam önümüzdeki torba kanunun 6'ncı maddesinde bir fıkra vardı. Onu Adalet ve Kalkınma Partisinin grup başkan vekilleriyle dün akşam paylaştım. 6'ncı maddede “Evli olan eşler tek başına evlat edinebilir.” diyor. Şimdi, arkadaşlar, ben evliyim, bir kira sözleşmesine size kefil olacağım, eşimin muvafakatini almadan kira sözleşmesinde size olduğum kefalet hükümsüz veya bankada size kefil olacağım, banka bana “Git kardeşim, noterden eşinin muvafakatini al, bana getir.” diyor. İçimizde yaşayan arkadaşlarımız da olmuştur ama dün akşamki 6'ncı maddedeki fıkra eşin rızasını almadan evlat edinme imkânını getirdi ve bunu dün akşam arkadaşlarla çok fazla da tartıştım. Bazı arkadaşlarımız -Sayın Burcu Hanım'ın da konuşması zaten bu konu üzerindedir- düşüncemize katıldılar, “Tekririmüzakereyle, işte, İç Tüzük'ün 87 ve 88'inci maddesi olacak, biz bunu tekrar gündeme getirelim, bunu düzeltmeye çalışalım.” dediler. Şimdi, arkadaşlar, biz mevcut olan sorunları tespit etmeye çalışırken daha dün akşam taze, daha yeni geçti. Ben sizden istirham ediyorum. Aile bütünlüğü... Eşlerin bir tanesi tek başına evlat edinirse bundan yine kim zarar görecektir? Kadınlar zarar görecektir, erkek değil. Bu evlatlığın çoğunu yine erkekler yapacak inan ki. Burada neyi getiriyor aslında? Bir, gayriresmî ilişkilere ödüllendirilme getirilmiş olacak. Yani, netice itibarıyla ben bunu düşündüm dün gecedan beri, bu niye olsun? Medeni Kanunu'muzun 306 ve 307'nci maddelerinde tarafların müşterek nasıl evlat edinebileceği veyahut da tek başına, evli değilse, evlat edinme imkânı da 307'nci maddesinde düzenlenmiş durumda. Biz niye bu kurumu bu kadar şey yapıyoruz? Saîd Bey bu konunun uzmanı, ilahiyatçı yani İslam hukuku açısından da bakarsanız İslam hukukunda evlatlık müessesesi de yok. Merak ettim, dün akşam gittim, İslam hukuku da bende var, inceledim. Yani, biz pozitif hukuka bakıyoruz, evet, pozitif hukukta var ama bu kadar da aileyi yıpratıcı... Evli olan çiftlerin tek başına yapabilmesi, bu hangi hukuka sığıyor diye merak ettim. Yani, biraz da geç kalmamın da nedeni o oldu. İslam hukukuna mı dayanıyor, ya, acaba böyle bir şey mi var bu arkadaşlar böyle düşündüler dedim, İslam hukukuna ben baktım, onda da yok.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Hangi vekilin eşi bunu kabul eder?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani, şimdi, böyle olmayınca...

Şimdi, ben miras hukukuyla ilgili... Mesela, bir dönem rahmetli Yafes Öztürk vardı, İstanbul'da C Motellerinin sahibi. Ben, o dönem Hülya Sözer'in avukatıydım miras hukukuyla ilgili. Yani, o miras hukukunda o kadar çocukların miras davasıyla biz uğraştık ki... Burada şu olur: Ben eşime kızgınım, çocuklarıma kızgınım. Giderim, 3 yaşında bir çocuk bulurum, yeğenim olur vesaire veya gayrimişru ilişkilerden doğan çocuk olur, onu evlat edinirim. Diğer insanları mağdur etmiş oluruz. Ben, bu vesileyle Komisyon Başkanımız olarak sizin bu konuya hassasiyet göstermenizi istirham ediyorum. Hâlen biz treni kaçırmış değiliz. Önemli bir husus.

Ben teşekkür ediyorum. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Dirayet Hanım, buyurunuz.

DIRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Ben de kısaca şunu ifadeydim, arkadaşlar aslında çok değerli fikirler ifade ettiler, çok önemli görüşler ve öneriler de belirttiler ama ben tekrar şunu söylemek istiyorum: Bütün bu öneriler ve görüşlerin aslında biz temelini cinsiyet eşitliğini koymadığımız müddetçe açıkçası bu sorunun çözüleceğini ben çok düşünmüyorum yani yapacağımız çalışmanın da bu anlamda sorunun çözümüne ciddi katkılar sunmayacağını belirtmek istiyorum. Onun için de cinsiyet eşitliği talep etmek aileyi reddetmek anlamına gelmiyor, aileyi inkâr etmek anlamına da gelmiyor ya da sadece kadının güçlendirilmesi anlamına da gelmiyor. Cinsiyet eşitliğinin aslında aile içerisinde konumlanan her bireyin eşit bir ilişki içerisinde olmasını ifade ettiğini düşünüyorum. O açıdan, eğer Komisyonumuzun ismi değişecekse ben de bir öneri yapmak istiyorum.

BAŞKAN – İsim değişmeyi konuşmadık ama kısaltma konuşuldu.

DIRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Bir öneri geldi. Kısaltma ya da eğer farklılaşacaksa bu bir öneri, tekrar değerlendirebiliriz.

BAŞKAN – Görüşünü bildirdi Ali Bey, evet.

DIRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Bence aile ilişkilerinin demokratikleştirilmesi olarak ifade edebiliriz. Burada da aslında tam da tartıştığımız olguları konuşuyoruz yani kadınların, erkeklerin... Yani, evet, kadın-erkek boşanabiliyor ama işte, kardeşler boşanamıyor ya da aile içerisinde dedenizden, nenenizden siz bu ilişkiyi koparamıyorsunuz. Dolayısıyla, bu bir ilişki biçimidir, bu sürekli yeniden eşitsizlikleri üreten bir ilişki. Buradan bakmamız gerektiğini düşünüyorum.

Küçük bir şey daha söyleyeceğim bu İnternet ve Facebook'la ilgili. On yıl önce boşanmanın gerekçesi kısa etekti, bugün işte Facebook. Ayrıca, bozuk Türkçeyi kullanılıyor üzerinden bir şey de ifade edildi. Bence buradan da bakmamak lazım, artık buradan da çıkmamız lazım.

BAŞKAN – Ben bozuk Türkçeyi şöyle anladım: Hani kısaltmalar, “canım ya”, “di mi ya”lar var ya, ben öyle anladım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 19

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Yok, yok, ben çok bir şeyleri üstüne alınmak...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Türkçe bizim dilimiz, bizim ana dilimiz Türkçe.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Hayır, hayır, bozuk... Hayır, bir coğrafya üzerinden de, Kürtler üzerinden de hiç algılamadım.

BAŞKAN – Yani, ben coğrafi anlamadım onu.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Şuradan algıladım, cehalet, cahillik üzerinden algıladım yoksa hani öyle bir problem olarak algılamadım.

BAŞKAN – Yok, yok, gençler arasında yeni bir medya dili oluştu, yazışma dili. Tamamı sesli harfleri kullanmadan oluşan bir dil oluşturdular.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Bir kendimi doğru ifade edeyim, herhâlde anlaşılmalı olacak. Yani, aslında imlayı çok düzgün kullananlar, Türkçeyi çok düzgün kullananlar -yani bu Facebook ve Twitter açısından söylüyorum- onlar da çok ciddi sorunlar yaşıyorlar. Yani, boşananlar sadece problemliler, geri kalanlar oh çok güzel, mutlu değil. İnanın, geri kalanlar belki çok daha ciddi sorunlar, kaos ve krizler yaşıyor. Biz buradan bakmadığımız müddetçe yani bu boşanma gidecek, yeni bir boşanma süreci başlayacak. Bu açıdan da biraz böyle bakmanın daha sağlıklı olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Tamam Sayın Vekilim.

Buyurun Burcu Hanım.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ayşe Hanım, biraz önce bir vekil arkadaşımız, işte, zamanı değerli kullanmak bakımından, Ankara'daki daha çok akademisyenlerle, uygulayıcılarla, hâkimlerle, STK temsilcileriyle görüşmemiz gerektiğini ifade etti.

BAŞKAN – Görüşünü bildirdi.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Görüşünü bildirdi ancak ben bunu salt Ankara'yla sınırlandırmanın yanlış olduğunu düşünüyorum çünkü boşanma sebeplerine baktığımızda bölgeden bölgeye, ilden ile farklılıklar gözlemleyebiliyoruz. Onun için, şimdi şu listeye baktığımda da aslında çok da avantajlıyız çünkü hemen her seçim bölgesinden, çevresinden vekil arkadaşlarımız var bu Komisyonda. Herkes kendi seçim bölgesindeki işte uygulayıcılarla, STK'larla, oradaki yerel bazda bu konuyla ilgili çalışan akademisyenlerle, işte, avukatlarla, hukukçularla vesaire görüşüp bunu Komisyona getirirse -ki hemen hepimiz seçim bölgemize gidiyoruz mutlaka Parlamento faaliyetleri dışında- bence zaman bakımından da hem iktisatlı davranmış oluruz hem de birçok seçim bölgesinden gelen verileri ve talepleri de gözlemlemiş oluruz. Çünkü ben burada çözüme ulaşılması noktasında size katılıyorum; kesinlikle sorunlar tespit edilmeli ama bizim burada bir çözüm üretmemiz lazım.

BAŞKAN – Soruna bir çerçeve çizelimden yanayım ben yani bir iki toplantıda, ondan sonra çözüme geçelim.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Burada çözümler önemli. Çözüm noktasında da uygulayıcıların, hukukçuların, STK'ların talepleri yani bu işin mutfağında olan insanların talepleri, istekleri, görmüş oldukları eksiklikler ve bu eksikliklerin, yanlışların nasıl giderilebileceği noktasındaki görüşlerini ben son derece önemsiyorum. Mesela, sizin örnek verdiğiniz icra kanalıyla çocuk teslimatı bence yasadaki büyük bir eksiklik, yanlıştır.

BAŞKAN – Çok ilkel bir durum.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yine, nafaka ve tazminatların ne yazık ki icra kanalıyla dahi tahsil edilememesi, yaşanan sıkıntılar bence eksiklik, yanlıştır. Yine, mesela, somut bir örnek vereyim; bir eşin diğerini -özellikle erkeğin- terk edip gitmesi, adresinin bilinmemesi, bulunamaması ve kadının boşanma davası açtığı anda yüksek maliyette tutan "ilanen tebligat" dediğimiz bir tebligat sistemi var ve harçlar son derece yüksek. Zaten maddi zorluk çeken bir kadın, bir de eşinden boşanabilmek adına bu harçları yatırmak zorunda kalıyor çünkü baroya bile müracaat etseniz, adli yardım dahi alsanız mahkeme masrafları size ait müvekkil olarak, vatandaş olarak. Onun için bu bana göre bir eksiklik. Yani uygulamadaki eksiklikleri...

BAŞKAN – Gaipliği bahsetmiyorsunuz siz değil mi? Gaiplik konusunu söylemiyorsunuz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Hayır, gaiplik değil. Yani, terk etmiş, adamın adresi bulunamıyor.

BAŞKAN – Tamam, tamam.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yani, gaiplik kararı almak ayrı bir şey...

BAŞKAN – Tabii, tabii, o ayrı.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – ...gaiplik kararının dışında boşanma kararı almak ayrı bir şey. Gaiplik de yine bir hayli masraflı...

BAŞKAN – Meşakkatli bir süreç, evet.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – ...meşakkatli bir şey ama bu yönde boşanma da... Mesela, kadın boşanacak -babası vefat etmiş bayanlar özellikle, kadınlar- bunlar maaş alabilmek adına... Çünkü uzun zamandır eşinden haber alamıyor, eşini terk edip gitmiş. En azından diyor ki "Bir maddi güvencem olsun, boşanmaya müracaat edeyim." ama bu sefer de harçlar yani o ilan tebligat yapmak gerçekten çok külfetli oluyor. Yani, uygulamadaki sıkıntıların ne şekilde giderileceği noktasında -biraz önce de söylediğim gibi- uygulayıcıların önerileri ve görüşleri...

BAŞKAN – Şöyle bir şey öneriyim hemen sıcaklığına, sizin söylediğinizi kesmeden: Biz uzmanları çağırırken dinlemek üzere "Sorunların tespitine bir çerçeve çizilmesini ama mutlaka çözüm önerilerine hazırlıklı gelmelerini..." şeklinde ifade yazılarını öyle yazalım. Bize yazılı çözüm önerileriyle gelsinler.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 20

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Kesinlikle.

BAŞKAN – Yani, burada masada konuşmuyalım. Yani, bahsettiğiniz hukuki mevzuatta da olabilir bu, diğer, işte, sosyal hizmetler noktasında da olabilir. Hangi konunun uzmanını çağırıyorsak çağıralım, soruna bir çerçeve çizmeleri -kısa bir çerçeve- ama mutlaka pratiğe dönük, politika üretmeye dönük çözüm önerilerine hazırlıklı gelmeleri, mümkünse yazılı getirmeleri.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Kesinlikle, ben bu konuyu çok önemsiyorum.

Bir de biraz önce Mahmut Bey'in söylediği ve dün akşam benim Genel Kurulda dile getirdiğim 68 sayılı torba yasanın 6'ncı maddesindeki evlat edinmedeki "münferiten evlat edinme" müessesesi -eşlerden birine- gerçekten önemli çünkü Anayasa'nın 41'inci maddesindeki aile bütünlüğünün korunmasını zedeleyici bir hüküm bu. Bunun mutlaka değerlendirilmesi gerekiyor. Bu "münferit" kısmının yasadan çıkarılması lazım çünkü Medeni Kanun 306'da "Eşler birbirlerinin rızasıyla evlat edinebilirler." diyor. Eğer bu torba yasada 6'ncı madde bu şekildeki hâliyle çıkarsa, yürürlüğe girerse bu sefer Medeni Kanun 306'ncı maddedeki o eş rızası, her iki eşin rızası da ilga edilmiş olacak yani o da yürürlükten kalkmış olacak. Bu sefer, düşünebiliyor musunuz, siz evinizi, aile konutunu bir bankaya ipotek ederken dahi diğer eşin rızasını ararken evlat edinme gibi her iki eş de her yönden etkileyebilecek bir olayda eşin rızasını arama şartını ortadan kaldırılıyorsa ki bu her bakımdan aileyi zedeleyici, zarar verici bir durumdur. Bu konuda özellikle hassasiyet göstermenizi talep ediyorum.

Umarım güzel çalışmalar olur ve uygulamaya katkılarımız olabilir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ve şunu da söyleyeyim: Kadının güçlendirilmesi, tamam, ailenin güçlendirilmesi.... Bence bizim topluma şunu çok iyi empoze etmemiz gerekiyor: Kadın bir birey; anne de olsa eş de olsa parlamenter de olsa avukat da olsa doktor da olsa öğretmen de olsa kadın bir birey. Yani her şeyden önce kadının bir birey olduğunu kabullenirsek ve topluma da bunu kabullendirebilirsek ailede de bir şeyleri çözebiliriz. Yoksa, kadını sadece evde bir eş, işte, çocuklar için bir anne olarak görürseniz yani tamamen toplumdan soyutlanmış, sadece aile içindeki bir kişi olarak algılırsanız o zaman biz bir çözüme ulaşamayız. Ama kadını bir birey olarak ele alırsak işte o zaman bence birçok şey... Çünkü "Kendine yapılmasını istemediğini başkasına yapma" diye bir kural vardır. Birey olarak kendinize yapılmasını istemediğinizi karşınızdaki bireye de yapmak istemeyeceksiniz. Bence önce bunu...

BAŞKAN – Ben az önce verdiğiniz ifadeyi uzun yıllar gençlere eğitimlerde kullandım. Hiçbir inancınız, hiçbir ideolojiniz olmayabilir ama bir tek şuna inanıyor olmanız lazım: Kendin için istemediğini başkası için istememeye inanmak bile, bir tek o felsefe bile insanı insan yapmaya yeter.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Kesinlikle. Yani birey... Hani o Anadolu'daki "eksik etek" kavramı vardır, kadınlar için kullanılır. Ben bunu reddediyorum. Kadın eksik etek değil; kadın bir bireydir, kanun önünde eşittir ve bugün erkeklerin olduğu alanlarda bile, birçok alanda onlardan daha da başarılı olabilmıştır, bunu da kanıtlamıştır Türkiye Cumhuriyeti'nde. Onun için biz Medeni Kanun'da bile... Biliyorsunuz, eski Medeni Kanun'da "karı" kelimesi geçiyordu, bununla ilgili bile çok büyük mücadeleler verildi ve 1 Ocak 2002'de yürürlüğe giren Medeni Kanun'da "karı" kelimesi kaldırıldı. Yani, gerçekten, kadına bakış açısının toplumda biraz daha... Ne yazık ki hâlâ daha belli kesimlerde kadın sadece anne ve eş olarak görülüyor. Tüm toplumda kadının önce bir birey olarak kabul edilmesi gerekiyor. Kadın bir birey, onun da hakları var, o da erkekle eşit haklara ve statüye sahip. Bence bizim bunun kabullendirilmesi için de mücadele etmemiz gerekiyor.

Herkese iyi çalışmalar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Hüsnüye Hanım.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Değerli milletvekilleri, gerçekten iyi bir çalışma olacağına ve bu alanda katkılar sunacağımıza inanıyorum. O yüzden de burada buluştuktan, sizlerle beraber olmaktan da mutlu olduğumu ifade etmek istiyorum.

Gerçekten güzel tespitlerde bulunuldu. Herkes farklı bakış açılarından katkıda bulunmaya çalıştı. Ben de hekim olarak farklı bir boyutunu dile getirmek istiyorum. Aslında bazı arkadaşlarımız söylemeye çalıştı. Biz hastalığı tedavi etmeden önce, koruyucu hekimlik bazında, hastalık gelmeden önce tedbirlerini alarak hastalığı önlemeye çalışırız hekimlikte. Bunun da çok değerli olduğunu ve bu alanda da çalışmaların ve Sağlık Bakanlığı politikalarının olduğu da açıktır. Bu uygulamanın bu Komisyon çalışmalarına da ışık tutacağına inanıyorum. Yani, tamam, soruna yönelik önlemler olsun, işte, teklifler olsun, sorunu çözmeye noktasında belirli şeyler yapalım ama ondan önce, sorun oluşmadan önce neler yapabiliriz, hangi alanlarda çalışabiliriz, o konuların da değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Özellikle, bu konuda, çocuğun anne rahmine düştüğünden itibaren eğitiminin başladığı ve bu çocuğun büyüdüğünde bir aile ferdi olduğu, bir eş olduğu, bir anne olduğu, bir baba olduğu da hepimizce malumdur. Dolayısıyla, biz bu alanı ele alırken bunları da konuşmamız gerektiğini düşünüyorum.

Ayrıca, sorunlu aileleri, soruna bakış açısı getiren uzmanları, istatistikleri konuşalım ama bunun yanında güzel aileler de var, hayatında gerçekten hiç kavga etmeden yaşamını geçirenler var. Bunlarla ilgili de bir çalışmanın, varsa istatistiklerin, değerlendirmelerin burada da konuşulması gerektiğine inanıyorum. Bu tür örnekleri dinlememiz gerektiğine de inanıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Hüsnüye Hanım.

Buyurun Ergün Bey.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 21

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Başkanım, Burcu Hanım'ın ifade ettiği hususa şöyle bir öneri olur mu çünkü zamanımız çok kısttlı: İl müdürlüklerimizin illerindeki sivil toplum örgütlerini, baroları, işte, kadınla ilgili çalışma yapanları, oradaki bütün aileyle ilgili katkı sunabilecek insanların birikimlerini toplayabilme gibi bir imkânı olursa biz de...

BAŞKAN – “İl müdürü” derken Aile Bakanlığı il müdürlüğü mü?

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Ya şey diyorum, Aile ve Sosyal Politikalar il müdürlüğü böyle bir çalışma yapar çünkü bizim Komisyon olarak... Bölgelerimizde biz zaten çalışmalarımızı yapacağız, kanaatlerimizi ama Türkiye'nin tüm...

BAŞKAN – Ama bu kadar kısa sürede 81 ilden veri gelmez Ergün Bey...

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Yani, böyle bir şey olursa... Çünkü her bir ilde bu anlamda bir ...

BAŞKAN – Yani, siz kendi illerinizi -Burcu Hanım'a katılıyorum- zorlayarak kendi illerinizden bir rapor getirirseniz Türkiye'nin raporu olur bu. O daha olabilir çünkü takip edeceksiniz ilinizde.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Eyvallah.

BAŞKAN – Yani siz Ordu'yu takip ettiğinizde bize bir Karadeniz fotoğrafı verirsiniz.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Aynen.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Tamam, tamam, ben...

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Yani, illerde gündem de yapalım.

BAŞKAN – Tabii, tabii, şehirlerinizde gündem olur.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – O zaman şöyle sözümü değiştireyim...

BAŞKAN – Yoksa, 81 ilden Bakanlığın bu veriyi alması ne kadar... Bir de yüzde 100 sağlıklı değil çünkü orada kişisel görüşler veriliyor. Sonuçta bir anket yapmıyoruz, bir araştırma değil bu bilimsel olarak ama...

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Şöyle bir şey yapabiliriz: Belki bu komisyon il dağılımı yapabilir, oralarla ilgili biz görüşmelerle...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hazır bilgi var, şöyle var: Türkiye Barolar Birliği bünyesinde kurulan TÜBAKKOM'da her bölgede bulunan avukatlar var. Bence oradan isteyin. Orada elinize hazır veri de olabilir.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Ergün Bey'in söylediği daha kapsamlı...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kapsamlı...

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Efendim, bakın, Mahmut Bey...

BAŞKAN – Çözüm önerilerine yönelik söylüyor Ergün Bey biraz daha veri toplamada...

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Bir saniye.

Mahmut Bey, şimdi, benim ilimde, Ordu'da “Kadın Eli Derneği” diye bir dernek var. Bu Kadın Eli Derneği bütün toplumun tüm alanlarına, ilçelere çok ciddi çalışma yapıyor. Bu derneğin çalışmalarını baroda bulamazsınız. O anlamda, kapsamlı bir öneri.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İki ay önce Giresun'da toplandı.

BAŞKAN – Evet, katılıyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İki ay önce Giresun'da TÜBAKKOM bir toplantı yaptı, Karadenizde.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Ergün Bey, siz örnek bir çalışma yapın...

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Eyvallah, tamam efendim.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yalnız şey var zaten şöyle söyleyeyim: Siz mesela Düzce milletvekilisiniz. Düzce'den böyle bir veri aldığınızda, işte, Bolu, Kastamonu vesaire yani o bölgedeki sosyolojik yapı da zaten birbirine benzer, orayı yansıtmış olursunuz.

Ben Afyon milletvekiliyim. Ben Afyon'dan size verileri getirdiğimde, sıkıntıları getirdiğimde Kütahya, Konya, Eskişehir, Uşak yani çevre illerdeki... Çünkü sosyolojik yapı da birbirine benzer. Ordu'dan Ergün Bey bize bu verileri getirdiğinde, işte, Karadeniz'de bir Giresun'u, Trabzon'u da yansıtmış olur nispeten. O bakımdan aslında şanslıyız. Baktım şimdi listeye. Hemen hemen her bölgemizden, coğrafi bölgeden vekillerimiz var.

BAŞKAN – Her coğrafi bölgeden biri var.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Herkes kendi ilinden ya da vakti yetiyorsa çevre illerden de bu konuda veri alabilir. Bunları ulaştırırsa bence daha homojen bir çalışma olur.

BAŞKAN – Veriye nispeten ulaşabiliriz de coğrafi özellik arz eden nedenler ya da çözüm önerileri belki olabilir, daha spesifik bir şey. Onun için onu sizlerden bekliyorum öneri sahipleri olarak.

Peki, kifayeti müzakere diyelim mi arkadaşlar?

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Evet.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Biz kalkıyoruz yani siz devam ediyorsanız...

BAŞKAN – Evet, bitirelim.

Ben arkadaşlarla bir derleyip toparlayacağım burada müsaade ederseniz.

24 toplantımız var. Olabildiğince bu 24 toplantıya katılım sağlanırsa çok sevinirim çünkü zaten hepi topu bu kadar bir süre çalışacağız.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – İlk çalışacağımız şeyde şu aile araştırmasını yapalım

BAŞKAN – Araştırmayı dinleyeceğiz önce.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Bir genel müdürlük...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih : 21/01/2016 Saat : Kayıt: Stenograf : Uzman : Sayfa: 22

BAŞKAN – Evet, evet, o ekip gelecek. O ekip bize ilk sunumu yapsın, önümüzdeki çarşamba arzu ediyoruz. Sayın Bakanla görüştüm, o konuda her türlü desteği verecekler. Akabinde belki daha sonra bakanları dinleyeceğiz. Önce bir araştırmayı, tabii çerçevesini bir görelim istiyorum. Tamam?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Çarşamba on buçuk o zaman.

BAŞKAN – On buçuk, on; yazı gelsin size. Eğer gece çok geç çalışmazsak onda yapalım ki vaktimiz... Çarşamba ve perşembe, iki gün.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati:13.00

